

II

(Ανακοινώσεις)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την αντιμετώπιση των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων στον
κοινοτικό τραπεζικό τομέα

(2009/C 72/01)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- (1) Από τα μέσα του 2007, η λειτουργία των πιστωτικών αγορών χονδρικής παρουσίασε σοβαρές διαταραχές. Αποτέλεσμα ήταν η διάβρωση της ρευστότητας στον τραπεζικό τομέα και η απροθυμία των τραπεζών να χορηγούν δάνεια μεταξύ τους καθώς και προς την ευρύτερη οικονομία. Καθώς η διαταραχή των πιστωτικών αγορών εντάθηκε τους δεκαοκτώ τελευταίους μήνες, η χρηματοπιστωτική κρίση οξύνθηκε και η παγκόσμια οικονομία εισήλθε σε βαθειά ύφεση.
- (2) Είναι δύσκολο να προβλεφθεί η διευθέτηση της χρηματοπιστωτικής κρίσης και η ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας χωρίς να εξασφαλιστεί η σταθερότητα του τραπεζικού κλάδου και του ευρύτερου χρηματοπιστωτικού συστήματος. Μόνο τότε θα επανέλθει η εμπιστοσύνη των επενδυτών και θα αποκατασταθεί η κανονική δανειοδοτική συμπεριφορά των τραπεζών. Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη θέσπισαν μέτρα για τη στήριξη των τραπεζικών τομέων και την ενίσχυση της δανειοδοσίας, ιδίως μέσω της εισφοράς νέων κεφαλαίων με τη χρήση δημοσίων πόρων και της χορήγησης κρατικών εγγυήσεων για τις δανειοληπτικές πράξεις των τραπεζών. Τα μέτρα αυτά ανακοινώθηκαν τον Οκτώβριο του 2008 και εφαρμόζονται σταδιακά τους τελευταίους μήνες.
- (3) Πρόσφατα, αρκετά κράτη μέλη έκαναν γνωστή την πρόθεσή τους να συμπληρώσουν τα υφιστάμενα μέτρα στήριξης παρέχοντας κάποια αρωγή για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία που έχουν στην κατοχή τους οι τράπεζες. Οι εξαγγελίες αυτές, παράλληλα με παρόμοια πρωτοβουλία στις Ηνωμένες Πολιτείες, προκάλεσαν μια γενικότερη συζήτηση εντός της Κοινότητας για τα πλεονεκτήματα μιας αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία ως κρατικού μέτρου στήριξης των τραπεζών. Στο πλαίσιο αυτής της συζήτησης, η Επιτροπή, σε διαβούλευση με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), επεξεργάστηκαν την παρούσα ανακοίνωση, η οποία στηρίζεται τις συστάσεις που διατυπώθηκαν στις 5 Φεβρουαρίου 2009 από το Ευρωσύστημα (βλέπε παράρτημα I).
- (4) Η παρούσα ανακοίνωση εστιάζεται σε θέματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν από τα κράτη μέλη κατά την εξέταση, το σχεδιασμό και την εφαρμογή μέτρων αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία. Σε γενικό επίπεδο, σε αυτά τα θέματα περιλαμβάνεται το σκεπτικό της αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία ως μέτρου για τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και τη στήριξη της δανειοδοτικής δραστηριότητας των τραπεζών· οι πιο μακροπρόθεσμες παράμετροι της βιωσιμότητας του τραπεζικού τομέα και της διατηρησιμότητας των δημοσίων οικονομικών που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όταν εξετάζεται η προοπτική θέσπισης μέτρων αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία· και η ανάγκη μιας κοινής και συντονισμένης κοινοτικής προσέγγισης σχετικά με τα μέτρα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία, και ιδίως η εξασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού. Στο πλαίσιο μιας τέτοιας κοινοτικής προσέγγισης, η παρούσα ανακοίνωση παρέχει επίσης πιο ειδική καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στα μέτρα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία, με ιδιαίτερη έμφαση σε θέματα όπως i) οι υποχρεώσεις διαφάνειας και γνωστοποίησης· ii) ο επιμερισμός των βαρών μεταξύ του κράτους, των μετόχων και των πιστωτών· iii) η ευθυγράμμιση των κινήτρων που παρέχονται στους δικαιούχους με τους στόχους της δημόσιας πολιτικής· iv) οι αρχές που διέπουν το σχεδιασμό μέτρων αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία, την εκτίμηση της αξίας και τη διαχείριση των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων και v) η σχέση μεταξύ των μέτρων αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία, άλλων κρατικών μέτρων στήριξης και της αναδιάρθρωσης των τραπεζών.

2. Η ΑΡΩΓΗ ΓΙΑ ΑΠΟΜΕΙΩΜΕΝΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΩΣ ΜΕΤΡΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

- (5) Οι δέσμες των μέτρων διάσωσης που εξήγγειλαν τα κράτη μέλη τον Οκτώβριο του 2008 είχαν ως άμεσο στόχο τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και τη στήριξη της παροχής πιστώσεων προς την πραγματική οικονομία. Είναι πολύ νωρίς για την άντληση οριστικών συμπερασμάτων σχετικά με την αποτελεσματικότητά τους, αλλά είναι σαφές ότι αποσόβησαν τον κίνδυνο της χρηματοπιστωτικής κατάρρευσης και στήριξαν τη λειτουργία σημαντικών διατραπεζικών αγορών. Από την άλλη πλευρά, η εξέλιξη της δανειοδότησης προς την πραγματική οικονομία αφότου ανακοινώθηκαν οι δέσμες μέτρων δεν ήταν ευνοϊκή, και οι πρόσφατες στατιστικές δείχνουν σφοδρή επιβράδυνση της πιστωτικής επέκτασης ⁽¹⁾. Σε πολλά κράτη μέλη, αναφέρονται όλο και περισσότερες περιπτώσεις άρνησης πρόσβασης σε τραπεζικές πιστώσεις και φαίνεται ότι πιστωτική στενότητα υπερβαίνει τις δικαιολογημένες επιπτώσεις των κυκλικών παραγόντων.
- (6) Σημαντικός λόγος για την ανεπαρκή ροή πιστώσεων διαπιστώθηκε ότι είναι η αβεβαιότητα σχετικά με την εκτίμηση της αξίας και τη θέση των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων, που αποτελεί πηγή προβλημάτων για τον τραπεζικό τομέα από την έναρξη της κρίσης. Η αβεβαιότητα σχετικά με την εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων συνέχισε όχι μόνο να υπονομεύει την εμπιστοσύνη στον τραπεζικό τομέα, αλλά εξασθένισε τα αποτελέσματα των μέτρων κρατικής στήριξης που συμφωνήθηκαν τον Οκτώβριο του 2008. Παραδείγματος χάρι, η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών εξασφάλισε προστασία κατά της απομείωσης της αξίας περιουσιακών στοιχείων, αλλά μεγάλο μέρος των χορηγηθέντων κεφαλαιακών αποθεμάτων ασφαλείας απορροφήθηκε από τις τράπεζες για δημιουργία αποθεματικών έναντι μελλοντικών απομειώσεων της αξίας περιουσιακών στοιχείων. Οι τράπεζες έλαβαν ήδη μέτρα για την αντιμετώπιση του προβλήματος των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων. Κατέγραψαν σημαντικές απομειώσεις της αξίας των περιουσιακών στοιχείων ⁽²⁾, έλαβαν μέτρα για τον περιορισμό των υπολοίπων ζημιών με αναταξινόμηση των περιουσιακών στοιχείων εντός των ισολογισμών τους και σταδιακά έδωσαν κατά μέρος πρόσθετα κεφάλαια για να ενισχύσουν τη φερεγγυότητά τους. Ωστόσο, το πρόβλημα δεν επιλύθηκε σε επαρκή βαθμό και το απροσδόκητο βάθος της οικονομικής επιβράδυνσης δείχνει τώρα μια μεγαλύτερη και πιο εκτεταμένη επιδείνωση της πιστωτικής ποιότητας των τραπεζικών περιουσιακών στοιχείων.
- (7) Τα μέτρα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία θα μπορέσουν να αντιμετωπίσουν άμεσα το πρόβλημα της αβεβαιότητας σχετικά με την ποιότητα των τραπεζικών ισολογισμών και συνεπώς θα συμβάλουν στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στον τραπεζικό κλάδο. Επίσης θα βοηθήσουν στην αποφυγή του κινδύνου επαναλαμβανόμενων γύρων ανακεφαλαιοποιήσεων τραπεζών καθώς αυξάνονται οι απομειώσεις της αξίας περιουσιακών στοιχείων μέσα στην επιδεινούμενη κατάσταση της πραγματικής οικονομίας. Σε αυτήν τη βάση, αρκετά κράτη μέλη εξετάζουν ενεργά τα μέτρα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία τραπεζών ως συμπλήρωμα άλλων μέτρων στο πλαίσιο της εφαρμογής της στρατηγικής που συμφωνήθηκε από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων τον Οκτώβριο του 2008.

3. ΠΙΟ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ: Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

- (8) Τα μέτρα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να σχεδιαστούν και να εφαρμοστούν με τρόπο που επιτυγχάνει αποτελεσματικότερα τους άμεσους στόχους της διαφύλαξης της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και στήριξης της δανειοδοτικής δραστηριότητας των τραπεζών. Ένα σημαντικό θέμα που πρέπει να αντιμετωπιστεί σε αυτό το πλαίσιο είναι να εξασφαλιστεί επαρκής συμμετοχή στα μέτρα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία με τον καθορισμό των κατάλληλων τιμών και όρων και με την υποχρεωτική συμμετοχή εφόσον κριθεί αναγκαία. Ωστόσο, το κέντρο βάρους κατά το σχεδιασμό και την εφαρμογή των μέτρων αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία δεν θα πρέπει να περιορίζεται σε αυτούς τους άμεσους στόχους. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να λαμβάνονται επίσης υπόψη και πιο μακροπρόθεσμες παράμετροι.
- (9) Εάν τα μέτρα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία δεν εφαρμοστούν κατά τρόπο που να αποκλείεται ο κίνδυνος σοβαρών στρεβλώσεων του ανταγωνισμού μεταξύ τραπεζών (τόσο εντός των κρατών μελών όσο και σε διασυνοριακό επίπεδο) σύμφωνα με τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, περιλαμβανομένης της αναδιάρθρωσης των δικαιούχων στις περιπτώσεις που είναι απαραίτητο, το αποτέλεσμα θα είναι ένας διαρθρωτικά ασθενέστερος κοινοτικός τραπεζικός

⁽¹⁾ Ενώ σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία για τη ζώνη του ευρώ ο τραπεζικός δανεισμός προς τις επιχειρήσεις εξακολουθεί να δείχνει ανθεκτικότητα, η υποκείμενη τάση εμφανίζει εξασθένηση, καθώς η ποσοστά αύξησης της δανειοδότησης σε μηνιαία βάση παρουσιάζουν αισθητή επιβράδυνση προς τα τέλη του 2008. Το Δεκέμβριο του 2008, τα τραπεζικά δάνεια προς την ιδιωτική οικονομία (δάνεια προς μη ΝΧΙ εκτός των κυβερνήσεων) μειώθηκαν κατά 0,4 % σε σχέση με το Νοέμβριο.

⁽²⁾ Από τα μέσα του 2007 μέχρι σήμερα, οι απομειώσεις περιουσιακών στοιχείων έφθασαν συνολικά σε 1 063 δισεκατομμύρια USD, εκ των οποίων 737,6 δισεκατομμύρια USD αφορούσαν τράπεζες με έδρα τις ΗΠΑ και 293,7 δισεκατομμύρια USD αφορούσαν τράπεζες με έδρα σε ευρωπαϊκές χώρες. Από τις δεύτερες, 68 δισεκατομμύρια USD αφορούσαν ελβετικές τράπεζες. Παρά την κλίμακα των απομειώσεων των περιουσιακών στοιχείων που ήδη καταγράφηκαν, το ΔΝΤ εκτιμά σήμερα ότι το σύνολο των ζημιών των τραπεζών που συνδέονται με απομείωση περιουσιακών στοιχείων είναι πιθανό να φθάσει σε 2 200 δισεκατομμύρια USD. Η εκτίμηση αυτή, που στηρίζεται σε στοιχεία για την κατοχή, σε παγκόσμιο επίπεδο, καταναλωτικών δανείων και εταιρικών χρεών, που προέρχονται από τις ΗΠΑ, και έχουν τιλοποιηθεί, αυξάνεται σταθερά από την έναρξη της κρίσης. Ορισμένοι σχολιαστές της αγοράς προβλέπουν ότι οι συνολικές ζημιές θα είναι αισθητά υψηλότερες. Παραδείγματος χάρι, ο Nouriel Roubini που υποστήριζε πάντοτε ότι οι επίσημες εκτιμήσεις είναι υπερβολικά χαμηλές, θεωρεί τώρα ότι οι συνολικές ζημιές θα ανέλθουν σε 3 600 δισεκατομμύρια USD μόνο για τις Ηνωμένες Πολιτείες.

κλάδος με αρνητικές επιπτώσεις για το παραγωγικό δυναμικό της ευρύτερης οικονομίας. Επιπλέον, θα οδηγούσε σε συνεχείς ανάγκες κρατικών παρεμβάσεων στον κλάδο, με αποτέλεσμα σταδιακά μεγαλύτερη επιβάρυνση για τα δημόσια οικονομικά. Αυτοί οι κίνδυνοι είναι σοβαροί λαμβάνοντας υπόψη την κλίμακα των ανοιγμάτων που αναλαμβάνει το δημόσιο. Προκειμένου να περιοριστεί ο κίνδυνος τέτοιων μακροπρόθεσμων επιβλαβών αποτελεσμάτων, οι κρατικές παρεμβάσεις στον τραπεζικό κλάδο θα πρέπει να είναι κατάλληλα στοχοθετημένες και να συνοδεύονται από διασφαλίσεις σε επίπεδο συμπεριφοράς με τις οποίες τα κίνητρα των τραπεζών θα ευθυγραμμίζονται με τους στόχους δημοσίου συμφέροντος. Τα εν λόγω μέτρα αρωγής πρέπει να αποτελούν μέρος μιας συνολικής προσπάθειας για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας του τραπεζικού κλάδου, που θα στηρίζεται στην απαραίτητη αναδιάρθρωσή του. Η ανάγκη αναδιάρθρωσης του τραπεζικού κλάδου ως αντίβαρο της κρατικής στήριξης εξετάζεται αναλυτικότερα στο πλαίσιο των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στις ενότητες 5 και 6 στη συνέχεια του παρόντος εγγράφου.

- (10) Κατά το σχεδιασμό και την εφαρμογή των μέτρων αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία, τα κράτη μέλη είναι επίσης σημαντικό να λαμβάνουν υπόψη το δημοσιονομικό πλαίσιο. Οι εκτιμήσεις των συνολικών αναμενόμενων απομειώσεων περιουσιακών στοιχείων υποδηλώνουν ότι το δημοσιονομικό κόστος —πραγματικό, ενδεχόμενο ή αμφότερα— των μέτρων αυτών μπορεί να είναι σημαντικό, τόσο σε απόλυτους όρους όσο και σε σχέση με το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) στα κράτη μέλη. Η κρατική στήριξη μέσω μέτρων αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία (και άλλων μέτρων) δεν θα πρέπει να φθάνει σε τέτοια κλίμακα ώστε να προκαλεί προβλήματα για τη διατηρησιμότητα των δημοσίων οικονομικών όπως υπερχρέωση ή προβλήματα χρηματοδότησης. Αυτές οι παράμετροι είναι ιδιαίτερα σημαντικές στο παρόν πλαίσιο διευρυνόμενων δημοσιονομικών ελλειμμάτων, αυξανόμενου δημοσίου χρέους και προκλήσεων όσον αφορά την έκδοση κρατικών χρεογράφων.
- (11) Ειδικότερα, η δημοσιονομική κατάσταση των κρατών μελών θα αποτελέσει σημαντική παράμετρο για την επιλογή του τρόπου διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων που θα αποτελέσουν αντικείμενο των μέτρων, είτε πρόκειται για αγορά, ασφάλιση ή ανταλλαγή (swap) περιουσιακών στοιχείων, είτε για άλλο υβριδικό συνδυασμό⁽¹⁾. Οι επιπτώσεις στη δημοσιονομική αξιοπιστία μπορεί να μην διαφέρουν αισθητά για τις διάφορες προσεγγίσεις όσον αφορά τα μέτρα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία, καθώς οι χρηματοπιστωτικές αγορές είναι πιθανό ότι θα προεξοφλήσουν τις πιθανές ζημιές σε παρόμοια βάση⁽²⁾. Ωστόσο, μια προσέγγιση που θα απαιτούσε την οριστική αγορά περιουσιακών στοιχείων μειωμένης αξίας θα είχε πιο άμεσες επιπτώσεις στους δημοσιονομικούς δείκτες και στις κρατικές χρηματοδοτήσεις. Ενώ η επιλογή του τρόπου διαχείρισης των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων αποτελεί ευθύνη του κάθε κράτους μέλους, θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο υβριδικών προσεγγίσεων μέσω των οποίων τα προβληματικά περιουσιακά στοιχεία απομακρύνονται από τον ισολογισμό των τραπεζών και αναλαμβάνονται από χωριστή οντότητα (είτε εντός είτε εκτός των τραπεζών) με την παροχή κάποιας μορφής κρατικής εγγύησης. Μια τέτοια προσέγγιση είναι ελκυστική δεδομένου ότι προσφέρει πολλά από τα οφέλη της προσέγγισης με τη μορφή αγοράς περιουσιακών στοιχείων από πλευράς αποκατάστασης της εμπιστοσύνης στο τραπεζικό σύστημα, ενώ περιορίζονται οι άμεσες δημοσιονομικές επιπτώσεις.
- (12) Λαμβάνοντας υπόψη τη στενότητα των δημοσιονομικών πόρων, μπορεί να είναι σκόπιμο να εστιαστούν τα μέτρα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία σε ένα περιορισμένο αριθμό τραπεζών συστημικής σημασίας. Ορισμένα κράτη μέλη διαθέτουν ελάχιστα περιθώρια ελιγμών για τη θέσπιση μέτρων αρωγής υπέρ των τραπεζών, λόγω των υφιστάμενων δημοσιονομικών περιορισμών ή/και του μεγέθους των ισολογισμών των τραπεζών τους σε σχέση με το ΑΕΠ.

4. ΑΝΑΓΚΗ ΜΙΑΣ ΚΟΙΝΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ

- (13) Κατά την εξέταση της μορφής που θα λάβουν τα μέτρα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία, είναι απαραίτητο να ευθυγραμμιστούν οι άμεσοι στόχοι της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και ενίσχυσης του τραπεζικού δανεισμού με την ανάγκη αποφυγής πιο μακροπρόθεσμων επιβλαβών αποτελεσμάτων στον τραπεζικό κλάδο εντός της Κοινότητας, στην ενιαία αγορά και στην ευρύτερη οικονομία. Ο αποτελεσματικότερος τρόπος για να επιτευχθεί η εναρμόνιση αυτή είναι να υιοθετηθεί μια κοινή συντονισμένη προσέγγιση, με τους εξής γενικούς στόχους:
- α) τόνωση της εμπιστοσύνης στην αγορά αποδεικνύοντας την ικανότητα να δοθεί μια αποτελεσματική κοινοτική απάντηση στη χρηματοπιστωτική κρίση και δημιουργώντας τα περιθώρια επίτευξης θετικών δευτερογενών αποτελεσμάτων στα κράτη μέλη και στις ευρύτερες χρηματοπιστωτικές αγορές·
 - β) περιορισμός των αρνητικών δευτερογενών αποτελεσμάτων μεταξύ των κρατών μελών, εφόσον η θέσπιση μέτρων αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία από ένα κράτος μέλος που αναλαμβάνει πρώτο μια τέτοια πρωτοβουλία ασκεί πιέσεις στα άλλα κράτη μέλη να ακολουθήσουν, με κίνδυνο να εξωθούνται τα άλλα κράτη μέλη σε αγώνα επιχορηγήσεων·

⁽¹⁾ Οι ρυθμίσεις αυτές εξετάζονται αναλυτικότερα στο παράρτημα II.

⁽²⁾ Οι αγορές περιουσιακών στοιχείων από το δημόσιο δεν συνεπάγονται αναγκαστικά σημαντικό δημοσιονομικό κόστος σε πιο μακροπρόθεσμη βάση εάν ένα επαρκές μέρος των αγορασθέντων περιουσιακών στοιχείων μπορεί να πωληθεί μεταγενέστερα με κέρδος (βλέπε παραδείγματα για τις ΗΠΑ και τη Σουηδία στο παράρτημα II). Ωστόσο, συνεπάγονται μια αρχική δημοσιονομική δαπάνη η οποία αυξάνει το ακαθάριστο δημόσιο χρέος και τις ακαθάριστες δανειακές ανάγκες του δημοσίου. Μια προσέγγιση που στηρίζεται στην ανταλλαγή του δημοσίου χρέους με περιουσιακά στοιχεία μειωμένης αξίας θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την διευκόλυνση προβλημάτων λειτουργίας που συνδέονται με εκδόσεις χρεογράφων, αλλά δεν αποφεύγονται οι επιπτώσεις στους δημοσιονομικούς δείκτες ούτε η αύξηση της προσφοράς κρατικών χρεογράφων στην αγορά.

- γ) προστασία της ενιαίας αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών εξασφαλίζοντας συνεκτικότητα μεταξύ των μέτρων αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία που θεσπίζονται από τα κράτη μέλη και εμποδίζοντας το χρηματοπιστωτικό προστατευτισμό·
 - δ) εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων και τυχόν άλλες κανονιστικές υποχρεώσεις με την περαιτέρω εξασφάλιση της συνεκτικότητας μεταξύ των μέτρων αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία, και ελαχιστοποιώντας τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και τον ηθικό κίνδυνο.
- (14) Ο συντονισμός μεταξύ κρατών μελών θα είναι απαραίτητος μόνο σε ένα γενικό επίπεδο και μπορεί να επιτευχθεί διατηρώντας συγχρόνως επαρκή βαθμό ευελιξίας για την προσαρμογή των μέτρων στις ειδικές ανάγκες των επιμέρους τραπεζών. Αν δεν υπάρχει επαρκής *ex ante* συντονισμός, πολλοί από αυτούς τους στόχους θα μπορέσουν να επιτευχθούν μόνο με πρόσθετες *ex post* απαιτήσεις ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων. Συνεπώς, οι κοινές κατευθύνσεις όσον αφορά τα βασικά χαρακτηριστικά των μέτρων αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία θα συμβάλουν στην ελαχιστοποίηση της ανάγκης διορθώσεων και προσαρμογών που θα καταστούν απαραίτητες μετά από εκτίμηση βάσει των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Αυτές οι κατευθύνσεις παρέχονται στις ενότητες που ακολουθούν.

5. ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΠΕΡΙ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΣΤΑ ΜΕΤΡΑ ΑΡΩΓΗΣ ΓΙΑ ΑΠΟΜΕΙΩΜΕΝΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- (15) Αποτελεί πάγια υποχρέωση των τραπεζών να προβαίνουν σε εκτίμηση κινδύνων όσον αφορά τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτούν και να αναλαμβάνουν την κάλυψη των τυχόν συνακόλουθων ζημιών ⁽¹⁾. Ωστόσο, τα μέτρα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία μπορεί να θεωρηθεί ότι στηρίζουν τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Τα δημόσια μέτρα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία είναι κρατικές ενισχύσεις στο μέτρο που απαλλάσσουν τη δικαιούχο τράπεζα (ή της παρέχουν κατάλληλη αντιστάθμιση) από την ανάγκη είτε να καταχωρίσει ζημία είτε να συστήσει αποθεματικά για πιθανή ζημία όσον αφορά τα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία που κατέχει ή/και ελευθερώνουν για άλλες χρήσεις κεφάλαια που είναι υποχρεωτικά βάσει των κεφαλαιακών απαιτήσεων. Αυτό θα συνέβαινε ιδίως στην περίπτωση που τα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία αγοράζονται ή ασφαλίζονται σε τιμή υψηλότερη της αγοραίας τιμής, ή εάν η τιμή της εγγύησης δεν παρέχει την απαιτούμενη αντιστάθμιση στο κράτος για την πιθανή μέγιστη υποχρέωση που αναλαμβάνει βάσει της εγγύησης ⁽²⁾.
- (16) Ωστόσο, κάθε ενίσχυση με σκοπό την αρωγή για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία, θα πρέπει να είναι σύμφωνη με τις γενικές αρχές της αναγκαιότητας, της αναλογικότητας και της ελαχιστοποίησης των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού. Μια τέτοια στήριξη συνεπάγεται σοβαρές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού μεταξύ δικαιούχων και μη δικαιούχων τραπεζών με διαφορετικούς βαθμούς αναγκών. Οι μη επωφελούμενες από τα μέτρα τράπεζες, που είναι κατά βάση υγιείς, θα θεωρήσουν ενδεχομένως ότι πρέπει να επιζητήσουν κρατική παρέμβαση προκειμένου να διατηρήσουν την ανταγωνιστική θέση τους στην αγορά. Ανάλογες στρεβλώσεις μπορεί να προκύψουν μεταξύ των κρατών μελών με κίνδυνο να ξεκινήσει ένας συναγωνισμός επιχορηγήσεων μεταξύ των κρατών μελών (προσπαθώντας να σώσουν τις τράπεζές τους χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τις επιπτώσεις για τις τράπεζες άλλων κρατών μελών) και να δημιουργηθούν συνθήκες χρηματοπιστωτικού προστατευτισμού και κατακερματισμού της εσωτερικής αγοράς. Συνεπώς, η συμμετοχή σε καθεστώς αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία θα πρέπει να υπόκειται σε σαφώς καθορισμένα και αντικειμενικά κριτήρια, έτσι ώστε να αποφεύγεται η παροχή αδικαιολόγητων πλεονεκτημάτων σε μεμονωμένες τράπεζες.
- (17) Οι αρχές που διέπουν την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων και, ιδίως, η εφαρμογή του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο β) της συνθήκης σε κάθε μέτρο στήριξης τραπεζών στο πλαίσιο της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης διατυπώθηκαν στην ανακοίνωση της Επιτροπής για την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στα μέτρα που λήφθηκαν για τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς στο πλαίσιο της τρέχουσας παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης ⁽³⁾. Αναλυτικότερες κατευθύνσεις για την πρακτική εφαρμογή αυτών των αρχών όσον αφορά την ανακεφαλαιοποίηση δόθηκαν, στη συνέχεια, σε πρόσφατη ανακοίνωση της Επιτροπής για την ανακεφαλαιοποίηση των χρηματοπιστωτικών οργανισμών στο πλαίσιο της τρέχουσας χρηματοπιστωτικής κρίσης: περιορισμός των ενισχύσεων στο ελάχιστο απαραίτητο και διασφαλίσεις έναντι αδικαιολόγητων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού ⁽⁴⁾. Στο ίδιο πνεύμα, οι κατευθυντήριες γραμμές που διατυπώνονται στη παρούσα ανακοίνωση, με βάση τις ίδιες αρχές, προσδιορίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά των μέτρων ή καθεστώτων αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία, που καθορίζουν

⁽¹⁾ Οι τράπεζες συνήθως κατέχουν διάφορα περιουσιακά στοιχεία, όπως μετρητά, χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (έντοκα γραμμάτια του δημοσίου, ομόλογα, μετοχές, δάνεια που αποτελούν αντικείμενο συναλλαγών και βασικά εμπορεύματα), παράγωγα (συμβάσεις ανταλλαγής, συμβάσεις δικαιωμάτων προαίρεσης), δάνεια, χρηματοπιστωτικές επενδύσεις, άλλα περιουσιακά στοιχεία, ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμό. Ζημιές προκύπτουν όταν τα περιουσιακά στοιχεία πωλούνται σε τιμή χαμηλότερη από τη λογιστική τους αξία, όταν η αξία τους μειώνεται και δημιουργούνται αποθεματικά για πιθανές ζημιές ή *ex post* όταν οι ροές εσόδων κατά τη λήξη είναι χαμηλότερες από τη λογιστική αξία.

⁽²⁾ Μια εγγύηση θεωρείται ότι συνιστά κρατική ενίσχυση όταν η δικαιούχος τράπεζα δεν δύναται να εξεύρει ανεξάρτητο ιδιωτικό φορέα στην αγορά διατεθειμένο να χορηγήσει παρόμοια εγγύηση. Το ποσό της κρατικής ενίσχυσης καθορίζεται στο ύψος της μέγιστης καθαρής υποχρέωσης που αναλαμβάνει το κράτος.

⁽³⁾ EE C 270 της 25.10.2008, σ. 8.

⁽⁴⁾ EE C 10 της 15.1.2009, σ. 2.

την αποτελεσματικότητά τους καθώς και τις επιπτώσεις τους στον ανταγωνισμό. Οι αυτές κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται σε όλες τις τράπεζες που επωφελούνται από μέτρα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία ανεξάρτητα από την συγκεκριμένη κατάσταση τους, αλλά οι πρακτικές επιπτώσεις της εφαρμογής τους μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με το προφίλ κινδύνου και τη βιωσιμότητα της δικαιούχου τράπεζας. Οι αρχές που διατυπώνονται στις κατευθυντήριες αυτές γραμμές εφαρμόζονται *mutatis mutandis* όταν δύο ή περισσότερα κράτη μέλη συντονίζουν μέτρα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία για διασυννοριακές τράπεζες.

- (18) Η παρούσα ανακοίνωση αποσκοπεί στον καθορισμό συντονισμένων αρχών και όρων προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των μέτρων αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία στην ενιαία αγορά στο μέτρο του δυνατού, λαμβάνοντας υπόψη το μακροπρόθεσμο στόχο της επανόδου σε κανονικές συνθήκες αγοράς, διατηρώντας συγχρόνως επαρκή βαθμό ευελιξίας έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη ειδικά χαρακτηριστικά ή να προβλέπονται πρόσθετα μέτρα ή διαδικασίες σε ατομικό ή εθνικό επίπεδο για λόγους χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Τα αποτελεσματικά μέτρα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα τη διατήρηση της χορήγησης δανείων προς την πραγματική οικονομία.

5.1. Κατάλληλος προσδιορισμός του προβλήματος και εναλλακτικές λύσεις: πλήρης *ex ante* διαφάνεια και γνωστοποίηση των απομειώσεων της αξίας και αρχική αξιολόγηση των επιλέξιμων τραπεζών

- (19) Κάθε μέτρο αρωγής από απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να στηρίζεται στο σαφή προσδιορισμό του μεγέθους των προβλημάτων της τράπεζας που συνδέονται με περιουσιακά στοιχεία, της εγγενούς φερεγγυότητάς της πριν από τη στήριξη και των προοπτικών αποκατάστασης της βιωσιμότητάς της, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις πιθανές εναλλακτικές λύσεις, έτσι ώστε να διευκολυνθεί η αναγκαία διαδικασία αναδιάρθρωσης, να αποφευχθεί η στρέβλωση των κινήτρων όλων των συμμετεχόντων και να προληφθεί η σπατάλη κρατικών πόρων χωρίς συμβολή στην αποκατάσταση της κανονικής ροής πιστώσεων προς την πραγματική οικονομία.
- (20) Συνεπώς, για να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος συνεχούς προσφυγής σε κρατικές παρεμβάσεις υπέρ των ιδίων δικαιούχων, οι υποψήφιοι, για να μπορούν να επωφεληθούν από μέτρα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία, θα πρέπει να πληρούν τα ακόλουθα κριτήρια:
- α) όσον αφορά τις αιτήσεις ενίσχυσης, οι επιλέξιμες τράπεζες έχουν την υποχρέωση πλήρους *ex ante* διαφάνειας και γνωστοποίησης των μειωμένης αξίας περιουσιακών στοιχείων που θα αποτελέσουν αντικείμενο των μέτρων αρωγής, με βάση κατάλληλη εκτίμηση της αξίας, πιστοποιημένη από αναγνωρισμένους ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες και επικυρωμένη από την αρμόδια εποπτική αρχή, σύμφωνα με τις αρχές εκτίμησης της αξίας που αναπτύσσονται στην ενότητα 5.5 ⁽¹⁾. Μια τέτοια γνωστοποίηση των μειωμένης αξίας περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει να λαμβάνει χώρα πριν από την κρατική παρέμβαση. Θα πρέπει να οδηγεί στον προσδιορισμό του ποσού της ενίσχυσης και των ζημιών της τράπεζας από τη μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων ⁽²⁾.
 - β) η αίτηση μιας δεδομένης τράπεζας για χορήγηση ενίσχυσης θα πρέπει να συνοδεύεται από την πλήρη επισκόπηση των δραστηριοτήτων και του ισολογισμού της, έτσι ώστε να αξιολογηθεί η κεφαλαιακή επάρκεια της τράπεζας και οι προοπτικές της για τη μελλοντική αποκατάσταση της βιωσιμότητάς της (ανάλυση βιωσιμότητας). Η ανάλυση αυτή πρέπει να υποβληθεί παράλληλα με την πιστοποίηση των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων που καλύπτονται από το πρόγραμμα μέτρων αρωγής αλλά, δεδομένης της κλίμακας τους, θα μπορούσε να οριστικοποιηθεί αφού η τράπεζα ενταχθεί στο πρόγραμμα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης βιωσιμότητας πρέπει να κοινοποιούνται στην Επιτροπή και θα λαμβάνονται υπόψη στην εκτίμηση των αναγκαίων μέτρων παρακολούθησης (βλέπε ενότητα 6).

5.2. Καταμερισμός του κόστους που συνδέεται με απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία μεταξύ κράτους, μετόχων και πιστωτών

- (21) Η γενική αρχή είναι ότι οι τράπεζες οφείλουν να επωμίζονται στο μέγιστο βαθμό τις ζημιές που συνδέονται με απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία. Αυτό απαιτεί, πρώτον πλήρη *ex ante* διαφάνεια και γνωστοποίηση, και στη συνέχεια ορθή εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων πριν την κρατική παρέμβαση και ορθή αμοιβή του κράτους ως αντάλλαγμα για τα μέτρα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία, οποιαδήποτε μορφή και αν έχουν, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ισοδύναμη ευθύνη των μετόχων και καταμερισμός του κόστους, ανεξαρτήτως του μοντέλου που επιλέγεται. Ο συνδυασμός αυτών των στοιχείων θα πρέπει να

⁽¹⁾ Με την επιφύλαξη της αναγκαιότητας να κοινοποιηθούν οι επιπτώσεις στον ισολογισμό μέτρων αρωγής για περιουσιακά στοιχεία μειωμένης αξίας που συνεπάγονται καταμερισμό βαρών, οι όροι «διαφάνεια» και «πλήρης γνωστοποίηση» νοούνται ότι σημαίνουν διαφάνεια έναντι των εθνικών αρχών, των ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων που συμμετέχουν και της Επιτροπής.

⁽²⁾ Το ποσό της ενίσχυσης αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ της τιμής μεταβίβασης των περιουσιακών στοιχείων (κανονικά βάσει την πραγματικής οικονομικής αξίας τους) και της αγοραίας τιμής. Στο παρόν έγγραφο, οι προκύπτουσες ζημιές αντιστοιχούν στη διαφορά μεταξύ της τιμής μεταβίβασης και της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων. Οι πραγματικές ζημιές γίνονται συνήθως γνωστές μόνο *ex post*.

οδηγεί σε συνολική συνεκτικότητα όσον αφορά τον καταμερισμό του κόστους για τις διάφορες μορφές κρατικής στήριξης, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των διαφόρων τύπων αρωγής ⁽¹⁾.

- (22) Αφ' ης στιγμής τα περιουσιακά στοιχεία αποτιμηθούν ορθά και προσδιοριστούν με ακρίβεια οι ζημιές ⁽²⁾, και εάν αυτό οδηγήσει σε κατάσταση τεχνικής αφερεγγυότητας χωρίς την κρατική παρέμβαση, η τράπεζα θα πρέπει να τεθεί υπό αναγκαστική διαχείριση ή λύση και εκκαθάριση, σύμφωνα με την κοινοτική και την εθνική νομοθεσία. Σε τέτοια περίπτωση, για να διατηρηθεί η χρηματοπιστωτική σταθερότητα και η εμπιστοσύνη, μπορεί να είναι σκόπιμη η παροχή προστασίας ή εγγυήσεων προς τους κατόχους ομολογιών ⁽³⁾.
- (23) Στην περίπτωση που το ενδεχόμενο να τεθεί μια τράπεζα υπό αναγκαστική διαχείριση ή κανονική λύση και εκκαθάριση δεν ενδείκνυται για λόγους χρηματοπιστωτικής σταθερότητας ⁽⁴⁾, μπορεί να χορηγηθεί στην τράπεζα ενίσχυση με τη μορφή εγγύησης ή αγοράς περιουσιακών στοιχείων, η οποία πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο απαραίτητο ποσό, έτσι ώστε να συνεχιστεί η λειτουργία της για την περίοδο που είναι απαραίτητη για την εκπόνηση σχεδίου αναδιάρθρωσης ή κανονική λύση και εκκαθάριση. Σε τέτοιες περιπτώσεις, θεωρείται εύλογο να αναλάβουν την κάλυψη των ζημιών και οι μέτοχοι, τουλάχιστον έως τα όρια που προβλέπει η νομοθεσία σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια. Μπορεί επίσης να εξεταστεί το ενδεχόμενο εθνικοποίησης.
- (24) Όταν δεν είναι δυνατό να επιτευχθεί πλήρης *ex ante* καταμερισμός των βαρών, πρέπει να ζητηθεί από την τράπεζα να συμμετάσχει στην κάλυψη των ζημιών ή του κινδύνου σε μεταγενέστερο στάδιο, παραδείγματος χάρι με τη μορφή ρητρών ανάκτησης ή, στην περίπτωση ασφαλιστικού καθεστώτος, μέσω ρήτρας «πρωτεύουσας ζημίας» που θα καλυφθεί από την τράπεζα (συνήθως τουλάχιστον 10 %) και ρήτρας «καταμερισμού της εναπομένουσας ζημίας», με την οποία η τράπεζα συμμετέχει κατά ένα ποσοστό (συνήθως τουλάχιστον 10 %) σε τυχόν πρόσθετες ζημιές ⁽⁵⁾.
- (25) Κατά γενικό κανόνα, όσο χαμηλότερη είναι η αρχική συμμετοχή, τόσο μεγαλύτερη είναι η ανάγκη συμμετοχής των μετόχων σε μεταγενέστερο στάδιο, είτε με τη μορφή μετατροπής των ζημιών του κράτους σε μετοχές της τράπεζας και/είτε με τη μορφή πρόσθετων αντισταθμιστικών μέτρων ώστε να περιοριστεί η στρέβλωση του ανταγωνισμού κατά την εκτίμηση της αναγκαίας αναδιάρθρωσης.

5.3. Εναρμόνιση των κινήτρων για τη συμμετοχή των τραπεζών στα μέτρα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία με τους στόχους δημοσίου συμφέροντος

- (26) Κατά κανόνα, τα προγράμματα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία θα πρέπει να έχουν περίοδο εγγαφής σε αυτά μέχρι έξι μήνες από την έναρξη του προγράμματος από την κυβέρνηση. Αυτό θα περιορίσει την τάση των τραπεζών να καθυστερήσουν τη δημοσίευση των απαραίτητων πληροφοριών ελπίζοντας ότι θα τύχουν αρωγής υψηλότερου επιπέδου σε μεταγενέστερη ημερομηνία, και θα διευκολύνει την ταχεία επίλυση των τραπεζικών προβλημάτων προτού η οικονομική επιβράδυνση επιδεινώσει την κατάσταση. Κατά την περίοδο των έξι μηνών, οι τράπεζες θα μπορούν να υποβάλουν «καλάδια» επιλέξιμων περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να καλυφθούν από τα μέτρα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία, με τη δυνατότητα παράτασης ⁽⁶⁾.
- (27) Ίσως χρειαστεί να σχεδιαστούν κατάλληλοι μηχανισμοί ώστε να εξασφαλιστεί ότι συμμετέχουν στο μέτρο της κυβέρνησης οι τράπεζες που έχουν περισσότερο ανάγκη αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία. Αυτοί οι μηχανισμοί θα μπορούσαν να προβλέπουν υποχρεωτική συμμετοχή στο πρόγραμμα καθώς και τουλάχιστον υποχρεωτική γνωστοποίηση στις εποπτικές αρχές. Η υποχρέωση για όλες τις τράπεζες να αποκαλύπτουν την έκταση των προβλημάτων τους σχετικά με περιουσιακά στοιχεία θα βοηθήσει να καταστεί σαφής η ανάγκη και το απαιτούμενο εύρος ενός προγράμματος αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία σε επίπεδο κράτους μέλους.

⁽¹⁾ Τα μέτρα αρωγής για περιουσιακά στοιχεία μειωμένης αξίας είναι σε κάποιο βαθμό συγκρίσιμα με εισφορές κεφαλαίου στο μέτρο που εξασφαλίζουν ένα μηχανισμό απορρόφησης των ζημιών και παράγουν αποτελέσματα σε επίπεδο κανονιστικού κεφαλαίου. Ωστόσο, με τα μέτρα αρωγής το κράτος αναλαμβάνει εν γένει μεγαλύτερο κίνδυνο, αναφορικά με ένα συγκεκριμένο χαρτοφυλάκιο περιουσιακών στοιχείων μειωμένης αξίας, χωρίς άμεση συμμετοχή σε άλλες δραστηριότητες ή κεφάλαια της τράπεζας που παράγουν έσοδα, και πέραν της πιθανής συμμετοχής του στην τράπεζα. Λαμβάνοντας υπόψη τη μεγαλύτερα μειονεκτήματα και τα μικρότερα πλεονεκτήματα, η αμοιβή που παρέχεται για τα μέτρα αρωγής για περιουσιακά στοιχεία μειωμένης αξίας θα πρέπει κανονικά να είναι υψηλότερη από ό,τι για εισφορές κεφαλαίου.

⁽²⁾ Συγκρίνοντας τη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων με την αξία μεταβίβασής τους (δηλαδή την πραγματική οικονομική αξία τους).

⁽³⁾ Ωστόσο, η προστασία των μετόχων πρέπει κανονικά να αποκλειστεί. Βλέπε αποφάσεις NN 39/08 (Danemark, ενίσχυση υπέρ της εκκαθάρισης της Roskilde Bank) και NN 41/08 (Ηνωμένο Βασίλειο, ενίσχυση διάσωσης υπέρ της Bradford & Bingley).

⁽⁴⁾ Αυτό μπορεί να συμβαίνει όταν το μέγεθος της τράπεζας ή το είδος των δραστηριοτήτων της θα καθιστούσε αδύνατη τη διαχείρισή της στο πλαίσιο αναγκαστικής διαχείρισης, δικαστικής διαδικασίας ή κανονικής λύσης και εκκαθάρισης χωρίς να υπάρξουν επικίνδυνες συστημικές επιπτώσεις σε άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή στη χορήγηση δανείων προς την πραγματική οικονομία. Σε μια τέτοια περίπτωση θα είναι αναγκαία αιτιολόγηση από την αρμόδια νομοσυντακτική ή/και εποπτική αρχή.

⁽⁵⁾ Άλλοι παράγοντες, παραδείγματος χάρι υψηλότερη αμοιβή, ενδέχεται να επηρεάσουν το κατάλληλο επίπεδο. Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί ότι οι *ex post* αντισταθμίσεις μπορεί να λάβουν χώρα μόνο αρκετά έτη αφού έχει θεσπιστεί το μέτρο και συνεπώς να παρατείνουν την ανεπιθύμητη αβεβαιότητα που συνδέεται με την εκτίμηση της αξίας των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων. Οι ρήτρες ανάκτησης που βασίζονται σε *ex ante* εκτίμηση της αξίας λύνουν το πρόβλημα αυτό.

⁽⁶⁾ Στην περίπτωση εγγεγραμμένων περιουσιακών στοιχείων τα οποία ενδεχομένως λήγουν αργότερα

- (28) Όταν η συμμετοχή δεν είναι υποχρεωτική, το πρόγραμμα θα μπορούσε να περιλαμβάνει κατάλληλα κίνητρα (όπως η παροχή στους υφιστάμενους μετόχους δικαιωμάτων αγοράς ή άλλων δικαιωμάτων ώστε να μπορούν να συμμετέχουν σε μελλοντική άντληση ιδιωτικών κεφαλαίων με προτιμσιακούς όρους) που θα διευκολύνουν την αποδοχή της από τις τράπεζες χωρίς παρέκκλιση από τις αρχές της διαφάνειας και της υποχρεωτικής γνωστοποίησης, της ορθής εκτίμησης και του επιμερισμού των βαρών.
- (29) Η συμμετοχή μετά τη λήξη της περιόδου εγγραφής των έξι μηνών θα πρέπει να είναι δυνατή μόνο σε εξαιρετικές και απρόβλεπτες περιστάσεις για τις οποίες δεν ευθύνεται η τράπεζα ⁽¹⁾, και με την επιφύλαξη αυστηρότερων όρων, όπως η καταβολή υψηλότερης αμοιβής προς το κράτος ή/και σημαντικότερα αντισταθμιστικά μέτρα.
- (30) Η πρόσβαση σε αρωγή για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να υπόκειται πάντα σε ορισμένες σχετικές υποχρεώσεις συμπεριφοράς. Ειδικότερα, οι τράπεζες που είναι δικαιούχοι πρέπει να υπόκεινται σε διασφαλίσεις οι οποίες να εξασφαλίζουν ότι τα κεφαλαιακά αποτελέσματα της αρωγής χρησιμοποιούνται για τη χορήγηση πιστώσεων προκειμένου να αντιμετωπιστεί δεόντως η ζήτηση σύμφωνα με εμπορικά κριτήρια και χωρίς διακρίσεις, και όχι για να χρηματοδοτηθεί μια στρατηγική ανάπτυξης (και συγκεκριμένα η απόκτηση υγιών τραπεζών) εις βάρος των ανταγωνιστών τους.
- (31) Επίσης, πρέπει να προβλεφθούν περιορισμοί σχετικά με την πολιτική διανομής μερισμάτων, καθώς και ανώτατα όρια των αποδοχών των διευθυντικών στελεχών. Η συγκεκριμένη μορφή των υποχρεώσεων συμπεριφοράς πρέπει να καθοριστεί με βάση εκτίμηση της αναλογικότητας αφού ληφθούν υπόψη οι διάφοροι παράγοντες που μπορεί να επιβάλλουν αναδιάρθρωση (βλέπε τμήμα 6).

5.4. Επιλεξιμότητα των περιουσιακών στοιχείων

- (32) Κατά τον καθορισμό των διαφόρων επιλέξιμων περιουσιακών στοιχείων, πρέπει να βρεθεί μια ισορροπία ανάμεσα στην επίτευξη του στόχου άμεσης χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και την ανάγκη να διασφαλιστεί μεσοπρόθεσμα η αποκατάσταση της κανονικής λειτουργίας της αγοράς. Τα περιουσιακά στοιχεία που κοινώς χαρακτηρίζονται ως «τοξικά» (π.χ., τίτλοι εξασφαλισμένοι με ενυπόθηκα δάνεια στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και συνδεδεμένες αντισταθμίσεις και παράγωγα), τα οποία προκάλεσαν τη χρηματοπιστωτική κρίση και τα οποία έχουν παύσει, ως επί το πλείστον, να έχουν ρευστότητα ή υπέστησαν σημαντικές προσαρμογές της αξίας προς τα κάτω, θεωρούνται προφανώς σε μεγάλο βαθμό η αιτία για την αβεβαιότητα και τον σκεπτικισμό που επικρατούν όσον αφορά τη βιωσιμότητα των τραπεζών. Ο περιορισμός του φάσματος επιλέξιμων περιουσιακών στοιχείων σε αυτά τα περιουσιακά στοιχεία θα περιορίζει την έκταση των πιθανών ζημιών για το κράτος και θα συνέβαλε στην πρόληψη των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού ⁽²⁾. Ωστόσο, ένα υπερβολικά περιορισμένο μέτρο αρωγής για περιουσιακά στοιχεία ίσως δεν θα επέτρεπε την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στον τραπεζικό τομέα, λόγω των διαφορών μεταξύ των ειδικών προβλημάτων που αντιμετωπίσαν τα κράτη μέλη και οι τράπεζες, καθώς και του βαθμού εξάπλωσης του προβλήματος της μείωσης της αξίας σε άλλα περιουσιακά στοιχεία. Αυτό συνηγορεί μάλλον υπέρ μιας ρεαλιστικής αντιμετώπισης που περιλαμβάνει στοιχεία ευελιξίας, η οποία θα επέτρεπε να τύχουν και άλλα περιουσιακά στοιχεία μέτρων αρωγής σε ανάλογο βαθμό και εφόσον υπάρχει η δέουσα αιτιολόγηση.
- (33) Είναι απαραίτητη μια κοινή και συντονισμένη κοινοτική προσέγγιση όσον αφορά τη διαπίστωση των περιουσιακών στοιχείων που είναι επιλέξιμα για μέτρα αρωγής, προκειμένου αφενός να αποφευχθούν οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού μεταξύ των κρατών μελών και εντός του κοινοτικού τραπεζικού τομέα, και αφετέρου να περιοριστούν τα κίνητρα αντιπαράβολής των διαφόρων εθνικών μέτρων αρωγής από διασυνοριακές τράπεζες. Πρέπει να οριστούν οι κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων («καλαθιών») που αντικατοπτρίζουν τον υφιστάμενο βαθμό μείωσης της αξίας προκειμένου να υπάρχει συνοχή στη διαπίστωση των περιουσιακών στοιχείων που είναι επιλέξιμα για μέτρα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία. Λεπτομερέστερες οδηγίες σχετικά με τον ορισμό αυτών των κατηγοριών αναφέρονται στο παράρτημα III. Με βάση αυτές τις κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων θα είναι ευκολότερη η σύγκριση των τραπεζών και των χαρακτηριστικών κινδύνου που εμφανίζουν σε όλη την Κοινότητα. Τα κράτη μέλη πρέπει στη συνέχεια να αποφασίσουν ποια κατηγορία περιουσιακών στοιχείων θα μπορούσε να καλυφθεί και σε ποια έκταση, με την επιφύλαξη ότι η Επιτροπή θα εξετάσει το βαθμό μείωσης της αξίας.
- (34) Πρέπει να αναπτυχθεί μια αναλογική προσέγγιση ώστε να μπορούν τα κράτη μέλη των οποίων ο τραπεζικός τομέας θίγεται και από άλλους εξίσου σημαντικούς παράγοντες που θέτουν σε κίνδυνο τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα (όπως π.χ. η κατάρρευση της αγοράς ακινήτων) να επεκτείνουν την επιλεξιμότητα σε σαφώς καθορισμένες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων που αντιστοιχούν σε αυτή τη συστημική απειλή, εφόσον δικαιολογείται δεόντως και χωρίς ποσοτικούς περιορισμούς.

⁽¹⁾ «Απρόβλεπτη» θεωρείται η περίπτωση η οποία δεν θα μπορούσε επ' ουδενί να προβλεφθεί από τη διοίκηση της εταιρείας κατά τη λήψη της απόφασής της να προσχωρήσει στο πρόγραμμα αρωγής για μειωμένα περιουσιακά στοιχεία κατά την περίοδο εγγραφής και η οποία δεν οφείλεται σε αμέλεια ή σφάλμα εκ μέρους της διοίκησης της εταιρείας ή σε αποφάσεις του ομίλου στον οποίο ανήκει. «Εξαιρετική» θεωρείται η περίπτωση που έχει τον χαρακτήρα αυτόν ανεξάρτητα από την τρέχουσα κρίση. Τα κράτη μέλη που επιθυμούν να επικαλεσθούν τέτοιες περιστάσεις κοινοποιούν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες στις Επιτροπές.

⁽²⁾ Αυτή είναι η προσέγγιση που φαίνεται ότι επελέγη στις ΗΠΑ για την Citigroup και την Bank of America.

- (35) Θα μπορούσε επίσης να προβλεφθεί επιπρόσθετη ευελιξία παρέχοντας τη δυνατότητα στις τράπεζες να απαλλάγουν από απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία που δεν είναι επιλέξιμα βάσει των κριτηρίων που διατυπώθηκαν στις παραγράφους 32, 33 και 34, χωρίς να είναι απαραίτητη συγκεκριμένη αιτιολόγηση για ανώτατο ποσοστό 10-20 % επί του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων μιας τράπεζας που καλύπτονται από μηχανισμό αρωγής, προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι διάφορες περιστάσεις των διαφόρων κρατών μελών και τραπεζών. Ωστόσο, τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν μπορούν επί του παρόντος να θεωρηθούν απομειωμένα δεν πρέπει να περιληφθούν σε πρόγραμμα αρωγής. Τα μέτρα αρωγής από απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία δεν πρέπει να παρέχουν απεριόριστη ασφάλεια από τις μελλοντικές συνέπειες της ύφεσης.
- (36) Κατ' αρχήν, όσο ευρύτερα είναι τα κριτήρια επιλεξιμότητας και όσο μεγαλύτερη είναι η αναλογία που αντιπροσωπεύουν τα σχετικά περιουσιακά στοιχεία στο χαρτοφυλάκιο της τράπεζας, τόσο μεγαλύτερες θα πρέπει να είναι οι αναδιρθρώσεις και ριζικά τα διορθωτικά μέτρα προκειμένου να αποφευχθούν οι αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή δεν πρόκειται να θεωρήσει επιλέξιμα για μέτρα αρωγής τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία έχουν εγγραφεί στον ισολογισμό της δικαιούχου τράπεζας μετά από συγκεκριμένη καταληκτική ημερομηνία η οποία προηγείται της ανακοίνωσης του προγράμματος απαλλαγής⁽¹⁾. Μια διαφορετική προσέγγιση θα μπορούσε να οδηγήσει σε αντιπαράβολη περιουσιακών στοιχείων και θα προκαλούσε अपαραδέκτο ηθικό κίνδυνο παρακινώντας τις τράπεζες να αποφεύγουν να εκτιμούν ορθά τους κινδύνους σε μελλοντικές δανειοδοτήσεις και σε άλλες επενδύσεις, και επομένως να επαναλάβουν ακριβώς τα ίδια λάθη που οδήγησαν στη σημερινή κρίση⁽²⁾.

5.5. Εκτίμηση περιουσιακών στοιχείων επιλέξιμων για μέτρα αρωγής και αποτίμηση

- (37) Προκειμένου να προληφθούν οι αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να αποφευχθεί ο αγώνας δρόμου επιδοτήσεων μεταξύ των κρατών μελών, είναι απαραίτητη η ορθή και συνεπής εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων, περιλαμβανομένων των περιουσιακών στοιχείων που είναι πιο πολύπλοκα και λιγότερο ρευστά. Η εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων πρέπει να βασίζεται σε γενική μεθοδολογία καθιερωμένη σε κοινοτικό επίπεδο και να συντονίζεται στενά εκ των προτέρων μεταξύ των κρατών μελών και από την Επιτροπή, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή αποτελεσματικότητα των μέτρων αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία και να περιορίζεται ο κίνδυνος στρεβλώσεων και επιζήμιας αντιπαράβολης, ιδιαίτερα για τις διασυννοριακές τράπεζες. Μπορεί να χρειαστεί να χρησιμοποιηθούν άλλες μέθοδοι προκειμένου να ληφθούν υπόψη ειδικές περιστάσεις σχετικά, για παράδειγμα, με τη διαθεσιμότητα των σχετικών δεδομένων, εφόσον οι μέθοδοι αυτές εξασφαλίζουν ισοδύναμη διαφάνεια. Εν πάση περιπτώσει, οι επιλέξιμες τράπεζες πρέπει να αποτιμούν τα χαρτοφυλάκιά τους καθημερινά και να γνωστοποιούν τακτικά και συχνά στις εθνικές αρχές και στις εποπτικές αρχές τις σχετικές πληροφορίες.
- (38) Όταν η εκτίμηση της αξίας ορισμένων περιουσιακών στοιχείων κρίνεται ιδιαίτερα πολύπλοκη, θα μπορούσαν να προβλέπονται άλλες προσεγγίσεις όπως η δημιουργία μιας «καλής τράπεζας» με την οποία το κράτος θα αγόραζε μάλλον τα υγιή παρά τα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία. Η αγορά τράπεζας από το κράτος (καθώς και η εθνικοποίηση) θα ήταν μια άλλη δυνατότητα, προκειμένου να γίνει εκτίμηση της αξίας συν τω χρόνo στο πλαίσιο αναδιάρθρωσης ή εύρυθμης λύσης και εκκαθάρισης, οπότε θα εξέλειπε κάθε αβεβαιότητα όσον αφορά την ορθή αξία των σχετικών περιουσιακών στοιχείων⁽³⁾.
- (39) Σε πρώτο στάδιο, τα περιουσιακά στοιχεία πρέπει, ει δυνατόν, να αποτιμηθούν με βάση την τρέχουσα αγοραία αξία τους. Κατ' αρχήν, κάθε μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων που καλύπτεται από πρόγραμμα με εκτίμηση της αξίας που υπερβαίνει την αγοραία τιμή αποτελεί κρατική ενίσχυση. Ωστόσο, η τρέχουσα αγοραία αξία μπορεί να απέχει σημαντικά από τη λογιστική αξία αυτών των περιουσιακών στοιχείων υπό τις παρούσες περιστάσεις, ή να είναι ανύπαρκτη λόγω απουσίας αγοράς (η αξία ορισμένων περιουσιακών στοιχείων μπορεί πράγματι να είναι έως και μηδενική).
- (40) Σε δεύτερο στάδιο, η αξία που αποδίδεται στα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία στο πλαίσιο προγράμματος αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία («αξία μεταβίβασης») θα είναι αναπόφευκτα μεγαλύτερη από τις τρέχουσες αγοραίες τιμές ώστε να επιτευχθεί η αρωγή. Προκειμένου να υπάρχει συνοχή στην αξιολόγηση της συμβατότητας των ενισχύσεων, η Επιτροπή προτίθεται να εξετάσει μια αξία μεταβίβασης που αντικατοπτρίζει την υποκείμενη μακροπρόθεσμη οικονομική αξία (την «πραγματική οικονομική αξία») των περιουσιακών στοιχείων, με βάση τις υποκείμενες χρηματοροές και ευρύτερους χρονικούς ορίζοντες, δηλαδή ένα αποδεκτό μέγεθος αναφοράς που δηλώνει ότι το ποσό της ενίσχυσης αντιστοιχεί στο ελάχιστο απαραίτητο ποσό. Θα πρέπει να εξεταστεί η εφαρμογή ομοιόμορφων περιθωρίων ασφαλείας σε ορισμένες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων, προκειμένου να προσεγγίσουν την πραγματική οικονομική αξία των περιουσιακών στοιχείων, τα οποία είναι τόσο πολύπλοκα ώστε θεωρείται αδύνατη μια αξιόπιστη πρόβλεψη των εξελίξεων στο προσεχές μέλλον.

⁽¹⁾ Γενικά, η Επιτροπή θεωρεί ότι μια ενιαία και αντικειμενική καταληκτική ημερομηνία, όπως π.χ. το τέλος του 2008, θα εξασφαλίσει ισοτίμους όρους ανταγωνισμού μεταξύ τραπεζών και κρατών μελών.

⁽²⁾ Εν ανάγκη, η παροχή κρατικής στήριξης σχετικά με τους κινδύνους που περιλαμβάνουν μελλοντικά περιουσιακά στοιχεία μπορεί να προβλεφθεί με βάση την ανακοίνωση περί εγγυήσεων και το προσωρινό πλαίσιο.

⁽³⁾ Αυτό ισχύει, για παράδειγμα, σε περίπτωση που το κράτος ανταλλάξει περιουσιακά στοιχεία με κρατικά ομόλογα στο ποσό της ονομαστικής αξίας τους αλλά λάβει ενδεχόμενα δικαιώματα αγοράς μετοχών επί του κεφαλαίου της τράπεζας, η αξία των οποίων εξαρτάται από την τελική τιμή πώλησης των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων.

- (41) Συνεπώς, τα μέτρα σχετικά με την αξία μεταβίβασης για την αγορά ή την ασφάλιση περιουσιακών στοιχείων ⁽¹⁾ πρέπει να βασίζονται στην πραγματική οικονομική αξία τους. Επίσης, πρέπει να διασφαλίζεται κατάλληλη αμοιβή για το κράτος. Εφόσον τα κράτη μέλη κρίνουν απαραίτητο —ιδίως για να αποφευχθεί η περίπτωση τεχνικής αφερεγγυότητας— να χρησιμοποιήσουν αξία μεταβίβασης των περιουσιακών στοιχείων που υπερβαίνει την πραγματική οικονομική αξία τους, το στοιχείο βοήθειας που περιλαμβάνεται στο μέτρο είναι αντιστοίχως μεγαλύτερο. Αυτό μπορεί να γίνει δεκτό μόνο εάν συνοδεύεται από ευρεία αναδιάρθρωση και από την επιβολή όρων που επιτρέπουν την ανάκτηση της συμπληρωματικής αυτής ενίσχυσης σε μεταγενέστερο στάδιο, για παράδειγμα μέσω μηχανισμών ανάκτησης.
- (42) Η διαδικασία εκτίμησης τόσο της αγοραίας αξίας όσο και της πραγματικής οικονομικής αξίας, καθώς και η αμοιβή του κράτους, πρέπει να ακολουθούν τις ίδιες κατευθυντήριες αρχές και διαδικασίες που αναφέρονται στο παράρτημα IV.
- (43) Κατά την αξιολόγηση των μεθόδων εκτίμησης της αξίας που θα υποβάλλουν τα κράτη μέλη για τα μέτρα αρωγής για περιουσιακά στοιχεία, και της εφαρμογής τους σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, η Επιτροπή θα συμβουλευέται επιτροπές εμπειρογνομόνων σε θέματα εκτίμησης της αξίας ⁽²⁾. Η Επιτροπή θα βασιστεί επίσης στην εμπειρογνομονία των υφιστάμενων σε κοινοτικό επίπεδο οργάνων προκειμένου να εξασφαλίσει τη συνοχή των μεθόδων εκτίμησης της αξίας.

5.6. Διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων που υπόκεινται σε μέτρα αρωγής για ορισμένα περιουσιακά στοιχεία

- (44) Τα κράτη μέλη είναι αρμόδια να επιλέξουν τον καταλληλότερο τρόπο για να παράσχουν αρωγή σε τράπεζες για ορισμένα περιουσιακά στοιχεία, με βάση τις επιλογές που αναφέρονται στην ενότητα 3 και στο παράρτημα II, και αφού λάβουν υπόψη το μέγεθος του προβλήματος των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων, την κατάσταση της κάθε τράπεζας και ζητήματα σχετικά με τον προϋπολογισμό. Στόχος του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων είναι να εξασφαλίσει ότι ο τρόπος παρέμβασης που επιλέγεται σχεδιάζεται έτσι ώστε να διασφαλίζει ίση μεταχείριση και να προλαμβάνει αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.
- (45) Αν και οι ειδικές ρυθμίσεις αποτίμησης για τα μέτρα ενίσχυσης είναι δυνατόν να διαφέρουν, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους δεν πρέπει να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στον κατάλληλο επιμερισμό των βαρών μεταξύ του κράτους και των δικαιούχων τραπεζών. Με βάση την ορθή εκτίμηση της αξίας, ο συνολικός μηχανισμός χρηματοδότησης μιας εταιρείας διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων, μιας ασφάλειας ή υβριδικής λύσης πρέπει να εξασφαλίζει ότι η τράπεζα θα πρέπει να υποστεί την ίδια αναλογία ζημιών. Στο πλαίσιο αυτό μπορούν να προβλεφθούν ρήτρες ανάκτησης. Γενικά, όλα τα προγράμματα πρέπει να προβλέπουν ότι οι τράπεζες που είναι δικαιούχοι αναλαμβάνουν τις ζημιές που προκύπτουν από τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων (βλέπε παράγραφο 50 και υποσημείωση 10).
- (46) Ανεξάρτητα από τον τρόπο παρέμβασης, για να μπορέσει η τράπεζα να επικεντρωθεί στην αποκατάσταση της βιωσιμότητάς της και να αποφύγει τυχόν συγκρούσεις συμφερόντων, είναι απαραίτητο να προβλεφθεί σαφής λειτουργικός και οργανωτικός διαχωρισμός ανάμεσα στη δικαιούχο τράπεζα και στα απομειωμένα περιουσιακά της στοιχεία, ιδίως όσον αφορά τη διαχείριση, το προσωπικό και την πελατεία.

5.7. Διαδικαστικά θέματα

- (47) Στο παράρτημα V αναφέρονται λεπτομερείς οδηγίες σχετικά με τις συνέπειες αυτών των κατευθυντήριων γραμμών για τη διαδικασία κρατικής ενίσχυσης όσον αφορά αφενός την αρχική κοινοποίηση των ενισχύσεων και αφετέρου την αξιολόγηση των σχεδίων αναδιάρθρωσης, στις περιπτώσεις που είναι απαραίτητο.

6. ΜΕΤΡΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ — ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

- (48) Οι αρχές και όροι όπως διατυπώνονται στην ενότητα 5 καθορίζουν το πλαίσιο του σχεδιασμού των μέτρων αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία σύμφωνα με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων. Στόχος των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, στο παρόν πλαίσιο, είναι να εξασφαλίσουν όσο το δυνατόν λιγότερες ενισχύσεις και όσο το δυνατόν λιγότερες στρεβλώσεις, ώστε να απομακρύνουν από τις δικαιούχους τράπεζες τους κινδύνους που συνδέονται με μια ιδιαίτερη κατηγορία περιουσιακών στοιχείων και να προετοιμάσουν σωστά το έδαφος για την αποκατάσταση μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας χωρίς κρατική στήριξη. Αν και η αντιμετώπιση των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με τις ανωτέρω αρχές είναι απαραίτητη για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας των τραπεζών, δεν αρκεί μόνη της για την επίτευξη αυτού του στόχου. Ανάλογα με την ιδιαίτερη κατάσταση και τα χαρακτηριστικά τους, οι τράπεζες θα πρέπει να λάβουν κατάλληλα μέτρα προς το συμφέρον τους, προκειμένου να αποφύγουν την επανάληψη παρόμοιων προβλημάτων και να εξασφαλίσουν βιώσιμη αποδοτικότητα.

⁽¹⁾ Στην περίπτωση μέτρου ασφάλισης, η αξία μεταβίβασης ισοδυναμεί με το ασφαλισμένο ποσό.

⁽²⁾ Η Επιτροπή θα χρησιμοποιεί τις γνώμοδοτήσεις αυτών των επιτροπών όπως σε άλλες διαδικασίες κρατικών ενισχύσεων, στις οποίες προσφεύγει πιθανόν σε εξωτερική πραγματογνωμοσύνη.

- (49) Σύμφωνα με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, και ιδίως τους κανόνες για τις ενισχύσεις διάσωσης και αναδιάρθρωσης, η απαλλαγή από απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία ισοδυναμεί με διαρθρωτική ενέργεια και απαιτεί να εξεταστούν προσεκτικά τρεις προϋποθέσεις: i) επαρκή συνεισφορά του δικαιούχου στο κόστος του προγράμματος για τα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία· ii) ενέργειες που θα εξασφαλίσουν την αποκατάσταση της βιωσιμότητας· και iii) μέτρα που είναι απαραίτητα για να διορθωθούν οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.
- (50) Για να ικανοποιηθεί η πρώτη προϋπόθεση, αρκεί κανονικά να πληρούνται οι προϋποθέσεις που καθορίζονται στην ενότητα 5, και συγκεκριμένα η γνωστοποίηση, η εκτίμηση της αξίας, η αποτίμηση και ο επιμερισμός των βαρών. Κατ' αυτόν τον τρόπο η συνεισφορά του δικαιούχου θα πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον το σύνολο των ζημιών που θα προκύψουν από τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων στο κράτος. Εφόσον αυτό είναι υλικά αδύνατο, μπορεί παρόλα αυτά να εγκριθεί η ενίσχυση, κατ' εξαίρεση, με την επιφύλαξη αυστηρότερων απαιτήσεων όσον αφορά τις άλλες δύο προϋποθέσεις.
- (51) Οι απαιτήσεις για αποκατάσταση της βιωσιμότητας και η ανάγκη να διορθωθούν οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού καθορίζονται κατά περίπτωση. Όσον αφορά τη δεύτερη προϋπόθεση, την ανάγκη αποκατάστασης της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας, πρέπει να σημειωθεί ότι η αρωγή από απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία μπορεί να συμβάλει σε αυτόν τον στόχο. Η ανάλυση της βιωσιμότητας πρέπει να βεβαιώνει την πραγματική και μελλοντική κεφαλαιακή επάρκεια της τράπεζας μετά από πλήρη εκτίμηση και εξέταση των ενδεχόμενων παραγόντων κινδύνου ⁽¹⁾.
- (52) Η αξιολόγηση της Επιτροπής όσον αφορά την έκταση της απαιτούμενης αναδιάρθρωσης, μετά την αρχική έγκριση των μέτρων αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία, θα πραγματοποιηθεί με βάση τα ακόλουθα κριτήρια: κριτήρια που τίθενται στην ανακοίνωση της Επιτροπής για την ανακεφαλαιοποίηση των χρηματοπιστωτικών οργανισμών στο πλαίσιο της τρέχουσας χρηματοπιστωτικής κρίσης: περιορισμός των ενισχύσεων στο ελάχιστο απαραίτητο και διασφαλίσεις έναντι αδικαιολόγητων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, το ποσοστό των περιουσιακών στοιχείων της τράπεζας που υπόκεινται σε μέτρα αρωγής, την τιμή μεταβίβασης αυτών των περιουσιακών στοιχείων συγκριτικά με την αγοραία τιμή, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της χορηγούμενης αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία, το συνολικό άνοιγμα του κράτους σε σχέση με τα περιουσιακά στοιχεία σταθμισμένου κινδύνου της τράπεζας, τη φύση και την προέλευση των προβλημάτων της δικαιούχου τράπεζας, καθώς και την ευρωστία του επιχειρηματικού μοντέλου και της επενδυτικής στρατηγικής της τράπεζας. Η Επιτροπή θα λαμβάνει επίσης υπόψη κάθε συμπληρωματική χορήγηση εγγυήσεων του δημοσίου ή ανακεφαλαιοποίηση από το κράτος, προκειμένου να σχηματίσει πλήρη εικόνα της κατάστασης της δικαιούχου τράπεζας ⁽²⁾.
- (53) Η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα προϋποθέτει ότι η τράπεζα μπορεί να επιβιώσει χωρίς κρατική στήριξη, αυτό όμως συνεπάγεται σαφή σχέδια για την εξόφληση των κρατικών κεφαλαίων που έχει λάβει και παραίτηση από εγγυήσεις του δημοσίου. Ανάλογα με το αποτέλεσμα της αξιολόγησης αυτής, η αναδιάρθρωση θα πρέπει να περιλαμβάνει εμπεριστατωμένη ανασκόπηση της στρατηγικής και των δραστηριοτήτων της τράπεζας, με επικέντρωση, για παράδειγμα, στη κύρια δραστηριότητα, τον επαναπροσανατολισμό των επιχειρηματικών μοντέλων, το κλείσιμο ή την εκχώρηση τομέων δραστηριότητας ή θυγατρικών, τις αλλαγές στη διαχείριση ενεργητικού και παθητικού, καθώς και άλλες αλλαγές.
- (54) Η ανάγκη για διεξοδική αναδιάρθρωση θα προκύψει εφόσον η σχετική εκτίμηση της αξίας των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με τις αρχές που καθορίζονται στην ενότητα 5.5 και στο παράρτημα IV, καταλήγει σε αρνητικό μετοχικό κεφάλαιο ή τεχνική αφερεγγυότητα χωρίς κρατική παρέμβαση. Τα επανειλημμένα αιτήματα για ενίσχυση και μη τήρηση των γενικών αρχών που αναφέρονται στην ενότητα 5 δείχνουν γενικά την ανάγκη για μια τέτοια διεξοδική αναδιάρθρωση.
- (55) Διεξοδική αναδιάρθρωση θα χρειαστεί επίσης εφόσον η τράπεζα έχει ήδη λάβει κρατική ενίσχυση υπό οιαδήποτε μορφή, η οποία είτε συμβάλλει στην κάλυψη ή στην αποφυγή ζημιών, είτε υπερβαίνει συνολικά κατά 2 % το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων σταθμισμένου κινδύνου της τράπεζας, αφού ληφθούν δεόντως υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κατάστασης κάθε δικαιούχου ⁽³⁾.
- (56) Το χρονοδιάγραμμα των μέτρων που απαιτούνται για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας θα λαμβάνει υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση της ενδιαφερόμενης τράπεζας, καθώς και τη γενική κατάσταση στον τραπεζικό τομέα, χωρίς να καθυστερεί αδικαιολόγητα τις απαραίτητες προσαρμογές.
- (57) Τρίτον, πρέπει να εξεταστεί η έκταση των απαραίτητων αντισταθμιστικών μέτρων, με βάση τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού που απορρέουν από την ενίσχυση. Τα μέτρα αυτά θα απαιτήσουν ενδεχομένως περιορισμό του μεγέθους ή εκχώρηση των προσοδοφόρων επιχειρηματικών μονάδων ή θυγατρικών, ή ακόμη και την ανάλυση δεσμεύσεων συμπεριφοράς ώστε να περιοριστεί η εμπορική επέκταση.

⁽¹⁾ Πρέπει επίσης να διασφαλιστεί, στο μέτρο του εφικτού, η συμμόρφωση με τα κριτήρια που καθορίζονται στην παράγραφο 40 της ανακοίνωσης της Επιτροπής για με την ανακεφαλαιοποίηση των χρηματοπιστωτικών οργανισμών στο πλαίσιο της τρέχουσας χρηματοπιστωτικής κρίσης: περιορισμός των ενισχύσεων στο ελάχιστο απαραίτητο και διασφαλίσεις έναντι αδικαιολόγητων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού.

⁽²⁾ Για τις τράπεζες που υποχρεούνται ήδη να εφαρμόσουν σχέδιο αναδιάρθρωσης, μετά τη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης, ένα τέτοιο σχέδιο θα πρέπει να λαμβάνει δεόντως υπόψη τη νέα ενίσχυση και να προβλέπει όλες τις επιλογές από την αναδιάρθρωση έως την εύρυθμη λύση και εκκαθάριση.

⁽³⁾ Η συμμετοχή σε συγκεκριμένο καθεστώς εγγύησης πιστώσεων, χωρίς να έχει χρειαστεί να γίνει προσφυγή στην εγγύηση για να καλυφθούν οι ζημιές, δεν λαμβάνεται υπόψη για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου.

- (58) Θα θεωρείται ότι υπάρχει ανάγκη για αντισταθμιστικά μέτρα όταν η δικαιούχος τράπεζα δεν πληροί τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στην ενότητα 5 και ιδίως τις σχετικές με τη γνωστοποίηση, την εκτίμηση της αξίας, την αποτίμηση και τον επιμερισμό των βαρών.
- (59) Η Επιτροπή θα εκτιμήσει το πεδίο εφαρμογής των απαιτούμενων αντισταθμιστικών μέτρων, με βάση την εκτίμησή της όσον αφορά τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού που απορρέουν από την ενίσχυση, και ιδίως με βάση τους ακόλουθους παράγοντες: το συνολικό ποσό της ενίσχυσης, περιλαμβανομένων των μέτρων εγγυήσεων και ανακεφαλαιοποίησης, τον όγκο των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων που υπάγονται στο μέτρο, το ποσοστό των ζημιών που απορρέουν από το περιουσιακό στοιχείο, τη γενική οικονομική υγεία της τράπεζας, το προφίλ κινδύνου των περιουσιακών στοιχείων για τα οποία παρέχεται αρωγή, την ποιότητα της διαχείρισης κινδύνων της τράπεζας, το επίπεδο των δεικτών φερεγγυότητας εάν δεν χορηγηθεί ενίσχυση, τη θέση στην αγορά της δικαιούχου τράπεζας και τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού που απορρέουν από τη συνέχιση των εμπορικών δραστηριοτήτων της τράπεζας, καθώς και τις επιπτώσεις της ενίσχυσης στη διάθρωση του τραπεζικού τομέα.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

- (60) Η Επιτροπή εφαρμόζει την παρούσα ανακοίνωση από τις 25 Φεβρουαρίου 2009, ημερομηνία κατά την οποία ενέκρινε κατ' αρχήν το περιεχόμενό της, δεδομένου του χρηματοπιστωτικού και οικονομικού πλαισίου που επέβαλε την λήψη άμεσων μέτρων.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

Κατευθύνσεις του Ευρωσυστήματος όσον αφορά τα μέτρα στήριξης των περιουσιακών στοιχείων υπέρ τραπεζών

Το Ευρωσύστημα έχει εντοπίσει επτά βασικές αρχές για τα μέτρα στήριξης περιουσιακών στοιχείων τραπεζών:

- 1) επιλεξιμότητα των οργανισμών, που πρέπει να υποβάλουν σχετική αίτηση, ενδεχομένως δίνοντας προτεραιότητα σε οργανισμούς με υψηλή συγκέντρωση απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων σε περίπτωση περιορισμών·
- 2) σχετικά ευρύς ορισμός των περιουσιακών στοιχείων που είναι επιλέξιμα προς υποστήριξη·
- 3) εκτίμηση της αξίας των επιλέξιμων περιουσιακών στοιχείων με διαφάνεια, κατά προτίμηση βάσει ενός φάσματος μεθόδων και κριτηρίων κοινής αποδοχής που θα θεσπισθούν σε όλα τα κράτη μέλη, βάσει γνωμοδοτήσεων ανεξάρτητων εμπειρογνομώνων, χρησιμοποιώντας υποδείγματα με μικροοικονομικά μεγέθη για την εκτίμηση της οικονομικής αξίας και της πιθανότητας εμφάνισης των αναμενόμενων ζημιών και περιθώρια ασφαλείας ειδικά για κάθε περιουσιακό στοιχείο επί της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων, όταν η εκτίμηση της αγοραίας αξίας είναι ιδιαίτερα προβληματική ή όταν η κατάσταση απαιτεί ταχεία δράση·
- 4) κατάλληλος βαθμός επιμερισμού των κινδύνων ως απαραίτητο στοιχείο ουσιαστικού προγράμματος με σκοπό τον περιορισμό του κόστους για την κυβέρνηση, την παροχή των κατάλληλων κινήτρων στους συμμετέχοντες οργανισμούς και την ισοτιμία μεταχείρισης μεταξύ των οργανισμών αυτών·
- 5) επαρκής διάρκεια των προγραμμάτων στήριξης περιουσιακών στοιχείων, ενδεχομένως αντίστοιχη προς τη διάρθρωση της ληκτότητας των επιλέξιμων περιουσιακών στοιχείων·
- 6) διακυβέρνηση των οργανισμών που πρέπει να συνεχίσουν να λειτουργούν σύμφωνα με επιχειρηματικές αρχές και προτίμηση για προγράμματα που προβλέπουν σαφείς στρατηγικές εξόδου· και
- 7) εξάρτηση των προγραμμάτων στήριξης από το δημόσιο από ορισμένα μετρήσιμα μεγέθη αναφοράς, όπως οι δεσμεύσεις για συνέχιση της χορήγησης πιστώσεων με σκοπό την κάλυψη της ζήτησης σύμφωνα με εμπορικά κριτήρια.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Οι διάφορες προσεγγίσεις όσον αφορά τα μέτρα αρωγής για περιουσιακά στοιχεία και αποκτηθείσα πείρα με μηχανισμούς «κακής τράπεζας» σε ΗΠΑ, Σουηδία, Γαλλία, Ιταλία, Γερμανία, Ελβετία και Τσεχική Δημοκρατία**I. Δυνατές προσεγγίσεις**

Κατ' αρχήν, μπορούν να ληφθούν υπόψη δύο γενικές προσεγγίσεις όσον αφορά τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων που καλύπτονται από μέτρα αρωγής:

- 1) ο διαχωρισμός των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων από τα καλά περιουσιακά στοιχεία είτε στους κόλπους της τράπεζας είτε εντός του τραπεζικού κλάδου λαμβανόμενου ως σύνολο. Υπάρχουν διάφορες παραλλαγές. Μπορεί να συσταθεί μια εταιρεία διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων (κακή τράπεζα ή προστατευτικός μηχανισμός) για κάθε τράπεζα. Στο πλαίσιο αυτό τα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία θα μεταβιβάζονται σε χωριστή νομική οντότητα, ενώ θα εξακολουθούν να τελούν υπό τη διαχείριση της προβληματικής τράπεζας, ενώ οι τυχόν ζημιές θα κατανέμονται μεταξύ της καλής τράπεζας και του κράτους. Εναλλακτικά, το κράτος μπορεί να συστήσει έναν αυτόνομο οργανισμό (συχνά αποκαλούμενο *aggregator bank*) ο οποίος αγοράζει τα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία είτε από μεμονωμένες τράπεζες είτε από το σύνολο του τραπεζικού τομέα, επιτρέποντας έτσι στις τράπεζες να επανέλθουν στην κανονική τους δανειοδοτική συμπεριφορά χωρίς να απειλούνται από το ενδεχόμενο της απομείωσης της αξίας περιουσιακών τους στοιχείων. Η προσέγγιση αυτή μπορεί να περιλαμβάνει και προηγούμενη εθνικοποίηση. Στο πλαίσιο αυτό το δημόσιο αναλαμβάνει τον έλεγχο ορισμένων ή όλων των τραπεζών του τομέα προτού διαχωρίσει τα καλά από τα κακά περιουσιακά στοιχεία·
- 2) ένα πρόγραμμα ασφάλισης περιουσιακών στοιχείων στο πλαίσιο του οποίου οι τράπεζες διατηρούν απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία στους ισολογισμούς τους αλλά αποζημιώνονται για τις ζημιές που υφίστανται από το δημόσιο. Στην περίπτωση ασφάλισης περιουσιακών στοιχείων, τα απομειωμένα στοιχεία παραμένουν στον ισολογισμό των τραπεζών οι οποίες αποζημιώνονται από το δημόσιο για μέρος ή το σύνολο των ζημιών που υφίστανται. Ένα συγκεκριμένο πρόβλημα που αφορά την ασφάλιση περιουσιακών στοιχείων είναι ο καθορισμός του κατάλληλου ασφαλιστρού για ετερογενή και σύνθετα περιουσιακά στοιχεία, που μπορεί κατ' αρχήν να αντανάκλα κάποιο συνδυασμό εκτίμησης της αξίας και χαρακτηριστικών κινδύνου των ασφαλισμένων περιουσιακών στοιχείων. Ένα άλλο πρόβλημα είναι ότι τα ασφαλιστικά προγράμματα είναι από τεχνική άποψη δύσκολο να λειτουργήσουν σε περίπτωση που τα ασφαλισμένα περιουσιακά στοιχεία είναι διάσπαρτα σε μεγάλο αριθμό τραπεζών αντί σε ορισμένες μεγάλες τράπεζες. Τέλος, το γεγονός ότι τα ασφαλισμένα περιουσιακά στοιχεία παραμένουν στους ισολογισμούς των τραπεζών καθιστά δυνατή την εμφάνιση συγκρούσεων συμφερόντων και αναιρεί το σημαντικό ψυχολογικό στοιχείο του σαφούς διαχωρισμού των καλών από τα κακά περιουσιακά στοιχεία.

II. Αποκτηθείσα πείρα με μηχανισμούς «κακής τράπεζας» (bad banks)

Στις ΗΠΑ, η Resolution Trust Corporation (RTC) ιδρύθηκε το 1989 ως εταιρεία διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων ανήκουσα στο δημόσιο. Στην RTC ανατέθηκε η ρευστοποίηση περιουσιακών στοιχείων [κατά κύριο λόγο περιουσιακά στοιχεία συνδεδεμένα με ακίνητα, περιλαμβανομένων των ενυπόθηκων δανείων] τα οποία ανήκαν σε αποταμειωτικές και δανειοδοτικές ενώσεις (*savings and loan associations* — «S&Ls») που είχαν κηρυχθεί σε πτώχευση από την υπηρεσία αποταμειωτικής εποπτείας *Office of Thrift Supervision*, ως αποτέλεσμα της κρίσης του σχετικού τομέα (*Savings and Loan crisis (1989-1992)*). Η RTC ανέλαβε επίσης τις ασφαλιστικές αρμοδιότητες του πρώην συμβουλίου ομοσπονδιακών στεγαστικών τραπεζών (*Federal Home Loan Bank Board*). Από το 1989 έως τα μέσα του 1995, η Resolution Trust Corporation έκλεισε ή διέλυσε 747 στεγαστικές τράπεζες (*thrifts*) με περιουσιακά στοιχεία συνολικού ύψους 394 δισεκατομμύρια USD. Το 1995, τα καθήκοντά της μεταβιβάστηκαν στο *Savings Association Insurance Fund* της *Federal Deposit Insurance Corporation*. Συνολικά, το κόστος για τους φορολογούμενους υπολογίστηκε σε 124 δισεκατομμύρια, σε δολάρια Ηνωμένων Πολιτειών του 1995.

Η RTC λειτουργούσε μέσω των λεγόμενων «προγραμμάτων συμμετοχής στο κεφάλαιο» (*equity partnership programs*). Όλες οι συμμετοχές στο κεφάλαιο συνεπάγονταν την απόκτηση από έναν εταίρο προερχόμενο από τον ιδιωτικό τομέα, ενός μεριδίου σε ένα σύνολο περιουσιακών στοιχείων. Διατηρώντας συμμετοχή σε χαρτοφυλάκια περιουσιακών στοιχείων η RTC ήταν σε θέση να έχει μερίδιο επί των εξαιρετικά μεγάλων κερδών που επιτύγχαναν οι επενδυτές χαρτοφυλακίου. Επιπλέον, οι συμμετοχές στο κεφάλαιο επέτρεπαν στην RTC να επωφελείται από τη διαχείριση και τις ρευστοποιήσεις που πραγματοποιούσαν οι προερχόμενοι από τον ιδιωτικό τομέα εταίροι τους και η διάρθρωση συνετέλεσε στο να εξασφαλισθεί ευθυγράμμιση κινήτρων καλύτερη από εκείνη που συνήθως υφίσταται μεταξύ εντολέα και εντολοδόχου. Οι διάφορες μορφές συμμετοχών στο κεφάλαιο είναι: *Multiple Investment Fund* (περιορισμένη και επιλεγμένη εταιρική σχέση, απροσδιόριστο χαρτοφυλάκιο επενδύσεων), *N-series* και *S-series Mortgage Trusts* (ανταγωνιστικές προσφορές για συγκεκριμένο χαρτοφυλάκιο επενδύσεων), *Land Fund* (που επωφελείται από πιο μακροπρόθεσμη ανάκτηση και ανάπτυξη γηπέδων), και *JDC Partnership* (επιλογή ομόρρυθμου εταίρου με τη μέθοδο των «καλλιστείων» για μη εξασφαλισμένες ή αμφίβολου αξίας απαιτήσεις).

Στη Σουηδία, συστάθηκαν δύο εταιρείες διαχείρισης τραπεζικών περιουσιακών στοιχείων, οι *Securum* και *Retriva*, που ανέλαβαν τη διαχείριση μη αποδοτικών δανείων χρηματοπιστωτικών οργανισμών ως μέρος της πολιτικής αντιμετώπισης της χρηματοπιστωτικής κρίσης του 1992/1993. Τα περιουσιακά στοιχεία μιας προβληματικής τράπεζας χωρίζονταν σε «καλά» και «κακά», και τα δεύτερα μεταβιβάζονταν σε μία από τις ανωτέρω διαχειριστικές εταιρείες και κυρίως στην *Securum*. Σημαντικό στοιχείο του συνηδίκου προγράμματος ήταν το ότι επιβλήθηκε στις τράπεζες να γνωστοποιήσουν τις αναμενόμενες ζημιές από δάνεια στο ακέραιο και να αποτιμήσουν σε ρεαλιστικές τιμές τα ακίνητα και τα άλλα περιουσιακά στοιχεία που είχαν κατοχή τους. Προς τούτο, η Χρηματοπιστωτική Εποπτική Αρχή επέβαλε αυστηρότερους κανόνες όσον αφορά τον ορισμό των πιθανών δανειακών ζημιών καθώς και την εκτίμηση της αξίας των ακινήτων. Προκειμένου να υπάρξει ομοιόμορφη εκτίμηση της αξίας των ακινήτων περιουσιακών στοιχείων των τραπεζών που ζητούσαν στήριξη, η εποπτική αρχή συνέστησε ένα συμβούλιο εκτιμήσεων απαρτιζόμενο από εμπειρογνώμονες του κτηματικού τομέα. Οι χαμηλές τιμές αγοράς στις οποίες αποτιμήθηκαν τα περιουσιακά στοιχεία στο πλαίσιο

της διαδικασίας δέουσας επιμέλειας βοήθησαν αποτελεσματικά στον καθορισμό ενός κατώτατου ορίου για τις τιμές των περιουσιακών στοιχείων. Δεδομένου ότι οι συντελεστές της αγοράς δεν ανέμεναν υποχώρηση των τιμών κάτω από αυτό το επίπεδο, η διεξαγωγή συναλλαγών συνεχίστηκε ⁽¹⁾. Μακροπρόθεσμα αποδείχθηκε ότι οι δύο εταιρείες διαχείρισης τραπεζικών περιουσιακών στοιχείων ήταν επιτυχείς, υπό την έννοια ότι το δημοσιονομικό κόστος της στήριξης του χρηματοπιστωτικού συστήματος αντισταθμίσθηκε εν πολλοίς με τα έσοδα των εταιρειών αυτών από την ρευστοποίηση περιουσιακών τους στοιχείων.

Στη Γαλλία, συστάθηκε την δεκαετία του 1990 ένας δημόσιος φορέας με απεριόριστες θεσμικές εγγυήσεις του δημοσίου με σκοπό την ανάληψη και ρευστοποίηση των «κακών» περιουσιακών στοιχείων της Credit Lyonnais. Η «κακή» αυτή τράπεζα χρηματοδότησε την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων λαμβάνοντας δάνειο από την Credit Lyonnais. Η τελευταία, ως εκ τούτου, μπόρεσε να αποφύγει την εμφάνιση ζημιών από περιουσιακά στοιχεία και να ελευθερώσει κεφάλαια για ισοδύναμο όγκο στοιχείων σταθμισμένου κινδύνου, δεδομένου ότι το δάνειο προς την «κακή» τράπεζα είχε μηδενικό συντελεστή κινδύνου λόγω της κρατικής εγγύησης που είχε χορηγηθεί. Η Επιτροπή ενέκρινε τη σύσταση της «κακής τράπεζας» ως ενίσχυση αναδιάρθρωσης. Χαρακτηριστικό του μοντέλου αυτού ήταν ο προσεκτικός διαχωρισμός μεταξύ «καλής» και «κακής» τραπεζικής προκειμένου να αποφευχθούν οι συγκρούσεις συμφερόντων και η ρήτρα «de retour à meilleure fortune» ως προς τα κέρδη της καλής τράπεζας, προς όφελος του δημοσίου. Μετά από κάποια χρόνια η τράπεζα ιδιωτικοποιήθηκε επιτυχώς. Ωστόσο, η μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων στην κακή τράπεζα στη λογιστική τους αξία προστάτευσε τους μετόχους από την ευθύνη της κάλυψης των ζημιών και σήμανε υψηλό κόστος για το κράτος διαχρονικά.

Λίγα χρόνια αργότερα, στην Ιταλία, η Banco di Napoli διαιδρύθηκε σε μια «κακή» και σε μια «καλή» τράπεζα μετά την απορρόφηση των ζημιών από τους υφιστάμενους μετόχους και μια ανακεφαλαιοποίηση από το δημόσιο στο μέτρο που ήταν απαραίτητο για να διατηρηθεί η τράπεζα εν ζωή. Η Banco di Napoli χρηματοδότησε την απόκτηση από την «κακή» τράπεζα των αναπροσαρμοσμένων αλλά παρά ταύτα απομειωμένης αξίας περιουσιακών τους στοιχείων με επιδοτούμενο δάνειο της κεντρικής τράπεζας της χώρας με αντεγγύηση του δημοσίου. Η εξυγιανθείσα τράπεζα ιδιωτικοποιήθηκε ένα έτος αργότερα. Ούτε στην περίπτωση της Credit Lyonnais ούτε σε αυτήν της Banco di Napoli προέκυψε άμεση δημοσιονομική δαπάνη για το δημόσιο στο πλαίσιο της απόκτησης των κακών περιουσιακών στοιχείων, πάνω από το ποσό που διατέθηκε για την εισφορά κεφαλαίου στις εν λόγω τράπεζες.

Μια ηπιότερη εκδοχή κακής τράπεζας χρησιμοποιήθηκε πρόσφατα στη Γερμανία στο πλαίσιο της αντιμετώπισης του προβλήματος των κακών περιουσιακών στοιχείων των Landesbanken. Στην περίπτωση της SachsenLB, η δικαιούχος τράπεζα πωλήθηκε «εν λειτουργία» μετά τη μεταβίβαση κακών περιουσιακών στοιχείων αξίας περίπου 17,5 δισεκατομμύρια EUR σε οντότητα ειδικού σκοπού που θα διατηρούσε τα εν λόγω στοιχεία μέχρι τη λήξη τους. Ο πρώην ιδιοκτήτης, δηλαδή το ομόσπονδο κράτος της Σαξονίας, χορήγησε εγγύηση ζημιών αντίστοιχη προς το 17 % περίπου της ονομαστικής αξίας, ποσοστό που θεωρήθηκε ως το μέγιστο δυνατό ύψος των πιθανών ζημιών με βάση μια προσομοίωση ακραίων καταστάσεων (το βασικό σενάριο προέβλεπε ζημιές ύψους μόλις 2 %). Ο νέος ιδιοκτήτης ανέλαβε το μεγαλύτερο μέρος της αναχρηματοδότησης και κάλυψε το υπόλοιπο των κινδύνων. Η ενίσχυση προβλεπόταν να ανέλθει τουλάχιστον στο ποσοστό που προέβλεπε το σενάριο της χειρότερης δυνατής περίπτωσης, δηλαδή περίπου 4 %. Στην περίπτωση της WestLB, χαρτοφυλάκιο περιουσιακών στοιχείων αξίας 23 δισεκατομμύρια EUR μεταβιβάστηκε σε οντότητα ειδικού σκοπού, συνδεδεμένο από εγγύηση του δημοσίου ύψους 5 δισεκατομμύρια EUR για την κάλυψη τυχόν ζημιών και την προστασία του ισολογισμού από την αναπροσαρμογή της αξίας των στοιχείων αυτών βάσει των ΔΠΧΑ. Με τον τρόπο αυτόν η WestLB εξάλειψε το στοιχείο της μεταβλητότητας της αγοραίας αξίας των στοιχείων αυτών από τον ισολογισμό της. Η προμήθεια εγγύησης που καταβλήθηκε στο κράτος ήταν 0,5 %. Ο εν λόγω προστατευτικός μηχανισμός εξακολουθεί να υφίσταται και αντιμετωπίζεται ως κρατική ενίσχυση.

Στην Ελβετία η κυβέρνηση συνέστησε ένα νέο ταμείο στο οποίο μεταβιβάστηκε ένα χαρτοφυλάκιο τοξικών περιουσιακών στοιχείων της UBS, αφού προηγήθηκε αποτίμησή του από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η χρηματοδότηση του εν λόγω ταμείου η Ελβετία εισέφερε κατ' αρχήν κεφάλαια στην UBS (υπό μορφή τίτλων μετατρέψιμων σε μετοχές της τράπεζας), τα οποία η UBS μεταβίβασε αμέσως στο εν λόγω ταμείο. Το υπόλοιπο της χρηματοδότησης του ταμείου εξασφαλίστηκε με δάνειο από την εθνική τράπεζα της Ελβετίας.

Στα τέλη της δεκαετίας του 1990, οι όροι χορήγησης δανείων των τσεχικών τραπεζών προς εταιρείες ήταν πολύ χαλαροί. Οι τσεχικές τράπεζες υπέστησαν μεγάλες ζημιές εξαιτίας αυτού και η κυβέρνηση αναγκάστηκε να στηρίξει τις τράπεζες στα τέλη της ίδιας δεκαετίας. Πραγματοποιήθηκαν επανειλημμένες προσαρμογές των ισολογισμών των τραπεζών προκειμένου να εξυγιανθεί ο τραπεζικός κλάδος της χώρας.

Τον Φεβρουάριο του 1991 η τσεχική κυβέρνηση ίδρυσε μια τράπεζα εξυγίανσης (Konsolidáční banka, KOB), αποστολή της οποίας ήταν να αναλάβει τα κακά δάνεια που είχαν συσσωρευθεί στον τραπεζικό τομέα πριν το 1991 — όπως δάνεια που είχε κληροδοτήσει η προηγούμενη κατευθυνόμενη οικονομία, ιδίως εκείνα που αφορούσαν τις συναλλαγές εντός της σοβιετικής σφαίρας επιρροής. Τον Σεπτέμβριο του 2001, η ειδική αυτή τράπεζα μετατράπηκε σε οργανισμό που έπρεπε να απορροφήσει και κακά δάνεια από «νέου τύπου καινοτόμο δανεισμό» (ιδίως τα λεγόμενα δάνεια ιδιωτικοποίησης, μη αποδοτικά δάνεια και καταχρηστικά δάνεια).

Από το 1991, οι μεγάλες τράπεζες ελευθερώθηκαν από κακά δάνεια και από το 1994 δόθηκε έμφαση σε μικρότερες τράπεζες. Ειδικότερα, η χρεοκοπία της Kreditní banka τον Αύγουστο του 1996 και η ακόλουθη μερική απόσυρση καταθέσεων από την Agrobanka, έδωσαν το τραπεζικό σύστημα της χώρας υπό πίεση. Τα προγράμματα είχαν ως συνέπεια την προσωρινή μόνον αύξηση των συμμετοχών του κράτους στον τραπεζικό κλάδο το 1995, και αργότερα το 1998 λόγω ανάκλησης της άδειας λειτουργίας της Agrobanka. Συνολικά, το μερίδιο της κυβέρνησης στον τραπεζικό τομέα αυξήθηκε σε 32 % στα τέλη του 1995, έναντι 29 % το 1994.

Επιπλέον, για να παρασχεθεί υποστήριξη σε μικρές τράπεζες εγκρίθηκε το 1997 ένα άλλο πρόγραμμα —το πρόγραμμα σταθεροποίησης— το οποίο στην ουσία συνίστατο στην αντικατάσταση περιουσιακών στοιχείων χαμηλής ποιότητας με ρευστότητα έως το 110 % του κεφαλαίου εκάστης συμμετέχουσας τράπεζας μέσω της αγοράς περιουσιακών στοιχείων χαμηλής ποιότητας των τραπεζών από ειδική εταιρεία, την Česká finanční, και εν συνεχεία επαναγορά του υπολοίπου της αξίας των στοιχείων αυτών εντός 5-7 ετών. Στο πρόγραμμα αυτό εντάχθηκαν έξι τράπεζες εκ των οποίων πέντε αποκλείστηκαν όταν έπαυσαν να πληρούν τα κριτήρια του προγράμματος και ακολούθως έπαυσαν να λειτουργούν. Κατόπιν αυτού το πρόγραμμα σταθεροποίησης κρίθηκε ότι δεν ήταν επιτυχές και διακόπηκε.

⁽¹⁾ Εντελώς αντίθετα με την ιαπωνική πολιτική του καθορισμού υπερβολικά υψηλών τιμών για «κακά» περιουσιακά στοιχεία, που οδήγησε σε πάγωμα της αγοράς ακινήτων επί περίπου μια δεκαετία.

Έως τα τέλη του 1998 είχαν χορηγηθεί 63 άδειες λειτουργίας για τράπεζες (εκ των οποίων 60 πριν τα τέλη του 1994). Στα τέλη Σεπτεμβρίου 2000, 41 τράπεζες και υποκαταστήματα ξένων τραπεζών συνέχιζαν να λειτουργούν, 16 τελούσαν υπό ιδιαίτερο καθεστώς (8 υπό εκκαθάριση, 8 είχαν κηρυχθεί σε πτώχευση), 4 είχαν συγχωνευθεί με άλλες τράπεζες και η άδεια μιας ξένης τράπεζας είχε ανακληθεί διότι δεν είχε αρχίσει να λειτουργεί. Από τις 41 υπόλοιπες τράπεζες (περιλαμβανομένης της CKA) 15 ήταν υπό εγχώριο και 27 υπό ξένο έλεγχο, περιλαμβανομένων θυγατρικών και υποκαταστημάτων ξένων τραπεζών.

Τον Μάιο του 2000, τέθηκε σε ισχύ ο τροποποιημένος νόμος περί πτωχεύσεως και διακανονισμού, καθώς και ο νόμος περί δημοπρασιών, στόχος των οποίων ήταν η επίτευξη της πτωχευτικής διαδικασίας και η εξισορρόπηση των δικαιωμάτων πιστωτών και οφειλετών, επιτρέποντας σε ειδικευμένα γραφεία ή νομικά πρόσωπα να ενεργούν ως διαχειριστές σε πτωχευτικές διαδικασίες και προσφέροντας τη δυνατότητα διαπραγμάτευσης εξώδικης διευθέτησης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

Ορισμός των κατηγοριών («καλαθιών») επιλέξιμων περιουσιακών στοιχείων και πλήρης γνωστοποίηση των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων, καθώς και του συνόλου των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων μίας τράπεζας**I. Ορισμός των κατηγοριών («καλαθιών») επιλέξιμων περιουσιακών στοιχείων**

Ως ορισμός των κατηγοριών απομειωμένων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων τραπεζών πρέπει να ληφθεί ένας κοινός παρονομαστής βασιζόμενος στις κατηγορίες που ήδη χρησιμοποιούνται για:

- 1) την υποβολή εκθέσεων και την εκτίμηση της αξίας στο πλαίσιο της προληπτικής εποπτείας (Βασιλεία, πυλώνας 3 = οδηγία περί κεφαλαιακής επάρκειας, παράρτημα XII, FINREP και COREP)·
- 2) την χρηματοοικονομική αναφορά και εκτίμηση της αξίας (συγκεκριμένα ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7)·
- 3) την *ad hoc* υποβολή ειδικών εκθέσεων για την πιστωτική κρίση: ΔΝΤ, FSF, Roubini και εργασίες της CEBS (EEATE — ευρωπαϊκή επιτροπή αρχών τραπεζικής εποπτείας) για τη διαφάνεια.

Η χρήση ενός κοινού παρονομαστή με βάση τις υφιστάμενες κατηγορίες αναφοράς και εκτίμησης της αξίας για τον προσδιορισμό των καλαθιών περιουσιακών στοιχείων:

- 1) θα επιτρέψει την αποφυγή επιπρόσθετου φόρτου αναφοράς για τις τράπεζες·
- 2) θα επιτρέψει να αξιολογηθεί το καλάθι των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων μεμονωμένων τραπεζών με βάση κοινοτικές και παγκόσμιες εκτιμήσεις (που μπορεί να έχουν σχέση για τον προσδιορισμό της «οικονομικής αξίας» σε κάποιο χρονικό σημείο)· και
- 3) θα παράσχει αντικειμενικά (πιστοποιημένα) σημεία εκκίνησης για την εκτίμηση απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω η Επιτροπή προτείνει τις ακόλουθες κατηγορίες (καλάθια) χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ως σημείο εκκίνησης για τον προσδιορισμό της «οικονομικής αξίας» και την αρωγή για περιουσιακά στοιχεία λόγω απομείωσης της αξίας αυτών:

Πίνακας 1

I. Μημένα χρηματοδοτικά/τιτλοποιημένα προϊόντα						
	Τύπος προϊόντος	Λογιστική κατηγορία	Βάση εκτίμησης της για το καθεστώς			Παρατηρήσεις
			Αγοραία αξία	Οικονομική αξία	Αξία μεταβίβασης	
1	RMBS	FVPL/AFS (*)				Με περαιτέρω ανάλυση ως προς τα εξής: γεωγραφική περιοχή, αρχαιότητα δόσεων, πιστοληπτική διαβάθμιση, υψηλού κινδύνου (sub-prime) ή σχετικά με Alt-A, ή άλλα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία, ληκτότητα/ημερομηνία έκδοσης, προσαρμογές και αποσβέσεις
2	CMBS	FVPL/AFS				
3	CDO	FVPL/AFS				
4	ABS	FVPL/AFS				
5	Εταιρικό χρέος	FVPL/AFS				
6	Λοιπά δάνεια	FVPL/AFS				
Σύνολο						
II. Τιτλοποιημένα δάνεια						
	Τύπος προϊόντος	Λογιστική κατηγορία	Βάση εκτίμησης της αξίας για το καθεστώς			Παρατηρήσεις
			Κόστος (**)	Οικονομική αξία	Αξία μεταβίβασης	
7	Εταιρικά	HTM/L&R (*)	Κόστος (**)			Με περαιτέρω ανάλυση ως προς τα εξής: γεωγραφική περιοχή, κίνδυνος συμβαλλομένου (PD) μετριασμός πιστωτικού κινδύνου (εξασφαλίσεις) και δομή ληκτότητας· προσαρμογές και αποσβέσεις
8	Στεγαστικά	HTM/L&R	Κόστος			
9	Άλλα προσωπικά δάνεια	HTM/L&R	Κόστος			
Σύνολο						

(*) FVPL = Fair value through profit and loss (Εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων) = χαρτοφυλάκιο διαπραγμάτευσης + προαίρεση εύλογης αξίας), AFS = available for sale (διαθέσιμα προς πώληση), HTM = Held to Maturity (διακρατούμενα μέχρι τη λήξη τους), L&R = loans and receivables (δάνεια και απαιτήσεις).

(**) Κόστος σημαίνει τη λογιστική αξία των δανείων μείον το ποσό της απομείωσης αξίας.

II. Πλήρης γνωστοποίηση σχετικά με τα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία και τις συναφείς επιχειρηματικές δραστηριότητες

Βάσει αυτών των καλαθίων περιουσιακών στοιχείων που παρατίθενται στον πίνακα 1, οι πληροφορίες που παρέχονται για τα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία μιας τράπεζας τα οποία πρέπει να υπαχθούν σε ένα μέτρο αρωγής από περιουσιακά στοιχεία πρέπει να παρουσιάζονται με μεγαλύτερο βαθμό ανάλυσης όπως προτείνεται στη στήλη σχολίων του πίνακα 1.

Με γνώμονα τις ορθές πρακτικές που παρατήρησε η ευρωπαϊκή επιτροπή αρχών τραπεζικής εποπτείας ⁽¹⁾ (EEATE) όσον αφορά τις γνωστοποιήσεις δραστηριοτήτων επηρεαζόμενων από την αναταραχή στις αγορές, οι πληροφορίες για τις δραστηριότητες των τραπεζών που σχετίζονται με τα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία που θα τροφοδοτούν την ανάλυση βιωσιμότητας που αναφέρεται στην ενότητα 5.1 μπορούν να ακολουθούν την εξής δομή:

Πίνακας 2

Παρατηρηθείσες από την EEATE ορθές πρακτικές	Ομάδα ανώτερων εποπτικών αρχών (Senior Supervisors Group — SSG): Βέλτιστες πρακτικές γνωστοποίησης
Επιχειρηματικό μοντέλο — Περιγραφή του επιχειρηματικού μοντέλου (δηλαδή των λόγων άσκησης των δραστηριοτήτων και της συνεισφοράς στη διαδικασία δημιουργίας αξίας) και, κατά περίπτωση, των τυχόν αλλαγών (π.χ. εξ αιτίας της κρίσης). — Περιγραφή στρατηγικών και στόχων. — Περιγραφή της σπουδαιότητας των δραστηριοτήτων και της συνεισφοράς τους στην επιχείρηση (περιλαμβανομένων και ποσοτικών μεγεθών). — Περιγραφή του τύπου των δραστηριοτήτων περιλαμβανομένης και περιγραφής των μέσων, καθώς και της λειτουργίας τους και των προϋποθέσεων που πρέπει να πληρούν τα προϊόντα/οι επενδύσεις. — Περιγραφή του ρόλου και του βαθμού συμμετοχής του οργανισμού, π.χ. δεσμεύσεις και υποχρεώσεις.	— Δραστηριότητες (SPE) (*). — Φύση ανοίγματος (ανάδοχος, πάροχος ενίσχυσης ρευστότητας ή/και πιστώσεων) (SPE). — Σχολιασμός της ποιότητας της ασκούμενης πολιτικής (LF).
Κίνδυνοι και διαχείριση κινδύνων — Περιγραφή της φύσης και της έκτασης των κινδύνων που αναλαμβάνονται σε σχέση με τις δραστηριότητες και τα μέσα. — Περιγραφή των πρακτικών περί διαχείρισης κινδύνων που άπτονται των δραστηριοτήτων, τυχόν γνωστών αδυναμιών, τυχόν διορθωτικών μέτρων που έχουν ληφθεί προς τούτο. — Στο πλαίσιο της τρέχουσας κρίσης πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στον κίνδυνο ρευστότητας.	
Αντίκτυπος της κρίσης στα αποτελέσματα — Ποιοτική και ποσοτική περιγραφή των αποτελεσμάτων με έμφαση στις ζημιές (κατά περίπτωση) και τις μειώσεις αξίας που επηρεάζουν τα αποτελέσματα. — Ανάλυση των μειώσεων αξίας/ζημιών ανά τύπο προϊόντος και μέσου επηρεαζόμενου από την κρίση (CMBS, RMBS, CDO, ABS και LBO με περαιτέρω ανάλυση με βάση διαφορετικά κριτήρια). — Περιγραφή των λόγων και των παραγόντων που ευθύνονται για τον αντίκτυπο. — Σύγκριση i) του αντίκτυπου μεταξύ (συναφών) περιόδων και ii) των υπολοίπων στον λογαριασμό αποτελεσμάτων πριν και μετά τον αντίκτυπο της κρίσης. — Διάκριση μειώσεων αξίας μεταξύ υλοποιηθέντων και μη ποσών. — Περιγραφή της επίδρασης της κρίσης στην τιμή της μετοχής της εταιρείας. — Γνωστοποίηση των μέγιστων δυνατών ζημιών και περιγραφή του τρόπου με τον οποίο μπορεί να επηρεασθεί η κατάσταση του οργανισμού από μια περαιτέρω επιδείνωση ή από την ανάκαμψη της αγοράς. — Γνωστοποίηση του αντίκτυπου των μεταβολών πιστωτικού περιθωρίου (spread) για ίδιες υποχρεώσεις επί των αποτελεσμάτων και επί των μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό του αντίκτυπου.	— Μεταβολή του ανοίγματος έναντι της προηγούμενης περιόδου, περιλαμβανομένων των πωλήσεων και των μειώσεων αξίας (CMB/LF).

⁽¹⁾ Πηγή: Έκθεση της EEATE σχετικά με τη διαφάνεια των τραπεζών ως προς τις δραστηριότητες και τα προϊόντα που επηρεάζονται από την πρόσφατη αναταραχή στις αγορές, της 18ης Ιουνίου 2008.

Παρατηρήθεισες από την ΕΕΑΤΕ ορθές πρακτικές	Ομάδα ανώτερων εποπτικών αρχών (Senior Supervisors Group — SSG): Βέλτιστες πρακτικές γνωστοποίησης
Επίπεδα και είδη ανοίγματος — Ονομαστικό ποσό (ή αποσβεσμένο κόστος) και εύλογη αξία υπόλοιπων ανοιγμάτων. — Πληροφορίες περί πιστωτικής προστασίας (π.χ. μέσω συμβάσεων ανταλλαγής κινδύνου αθέτησης) και η επίδρασή της στα ανοίγματα. — Πληροφορίες σχετικά με τον αριθμό των προϊόντων — Λεπτομερείς γνωστοποιήσεις ανοιγμάτων με ανάλυση ανά: — επίπεδο αρχαιότητας δόσεων, — επίπεδο πιστωτικής ποιότητας (π.χ. πιστοληπτικές διαβάθμισεις, επενδυτική ποιότητα, ημερομηνία έκδοσης), — γεωγραφική προέλευση, — αν τα ανοίγματα δημιουργήθηκαν, διατηρήθηκαν, αποθηκεύθηκαν ή αγοράστηκαν, — χαρακτηριστικά προϊόντων π.χ. πιστοληπτική διαβάθμιση, μερίδιο ενυπόθηκων δανείων υψηλού κινδύνου (sub-prime), προεξοφλητικά επιτόκια, σημεία σύνδεσης, περιθώρια (spreads), χρηματοδότηση, — χαρακτηριστικά των υποκείμενων περιουσιακών στοιχείων: π.χ. ημερομηνία έκδοσης, δείκτες δανείου/αξίας, πληροφορίες επί εμπράγματων ασφαλειών, σταθμική μέση διάρκεια ζωής του υποκειμένου, παραδοχές σχετικά με την ταχύτητα προπληρωμής, αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές. — Χρονοδιαγράμματα μεταβολών στα ανοίγματα μεταξύ συναφών περιόδων αναφοράς και υποκείμενοι λόγοι (πωλήσεις, εκχωρήσεις, αγορές κλπ). — Σχολιασμός των ανοιγμάτων που δεν έχουν ακόμη ενοποιηθεί (ή έχουν αναγνωριστεί κατά τη διάρκεια της κρίσης) και οι σχετικοί λόγοι. — Άνοιγμα σε μονογραμμικούς ασφαλιστές και ποιότητα των ασφαλισμένων περιουσιακών στοιχείων: — ονομαστικά ποσά (ή αποσβεσμένο κόστος) των ασφαλισμένων ανοιγμάτων, καθώς και το ύψος της αγορασθείσας πιστωτικής προστασίας, — εύλογη αξία των υπόλοιπων ανοιγμάτων, καθώς και της σχετικής πιστωτικής προστασίας, — ύψος των μειώσεων αξίας και των ζημιών, με διάκριση μεταξύ υλοποιηθέντων και μη ποσών, — ανάλυση των ανοιγμάτων ανά πιστοληπτική διαβάθμιση ή αντισυμβαλλόμενο.	— Μέγεθος της οντότητας ειδικού σκοπού έναντι του συνολικού ανοίγματος της εταιρείας (SPE/CDO). — Εξασφαλίσεις: τύπος, δόσεις, πιστοληπτική διαβάθμιση, κλάδος, γεωγραφική κατανομή, μέση ληκτότητα, ημερομηνία έκδοσης (SPE/CDO/CMB/LF). — Αντισταθμίσεις, όπως ανοίγματα σε μονογραμμικούς ασφαλιστές, σε άλλους αντισυμβαλλόμενους (CDO). Φερεγγυότητα αντισυμβαλλόμενων σε αντισταθμίσεις κινδύνων (CDO). — Ολόκληρα δάνεια, RMBS (τιτλοποιημένα ενυπόθηκα δάνεια) άλλα (Ο). — Λεπτομέρειες για την πιστωτική ποιότητα (όπως πιστοληπτική διαβάθμιση, δείκτες δανείου/αξίας, μετρήσεις απόδοσης) (Ο). — Μεταβολή του ανοίγματος έναντι της προηγούμενης περιόδου, περιλαμβανομένων των πωλήσεων και των μειώσεων αξίας (CMB/LF). — Διάκριση μεταξύ ενοποιημένων και μη οντοτήτων ειδικού σκοπού. Λόγος ενοποίησης (κατά περίπτωση) (SPE). — Χρηματοδοτημένα ανοίγματα και μη χρηματοδοτημένες υποχρεώσεις (LF).
Λογιστικές πολιτικές και θέματα εκτίμησης της αξίας — Κατάταξη συναλλαγών και δομημένων προϊόντων για λογιστικούς σκοπούς και σχετική λογιστική μεταχείριση. — Ενοποίηση SPE και άλλων οντοτήτων (όπως VIE) και συμφιλίωση αυτών με τα δομημένα προϊόντα που επηρεάστηκαν από την κρίση των δανείων υψηλού κινδύνου. — Λεπτομερείς γνωστοποιήσεις ως προς την εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων: — χρηματοοικονομικά μέσα στα οποία εφαρμόζεται εύλογη αξία, — ιεραρχία εύλογης αξίας (ανάλυση όλων των ανοιγμάτων στην εύλογη αξία ανά επίπεδο ιεραρχίας εύλογης αξίας και διαφοροποίηση μεταξύ μέσων σε μετρητά ή παράγωγων μέσων, καθώς και γνωστοποιήσεις μετακίνησης από ένα επίπεδο σε άλλο), — μεταχείριση των κερδών της πρώτης ημέρας (περιλαμβανομένων και ποσοτικών πληροφοριών), — χρήση της προαίρεσης της εύλογης αξίας (περιλαμβανομένων των όρων χρήσης αυτής) και σχετικά ποσά (με κατάλληλη ανάλυση αυτών). — Γνωστοποιήσεις των τεχνικών κατάρτισης υποδείγματος που εφαρμόστηκαν για την εκτίμηση της αξίας χρηματοοικονομικών μέσων, περιλαμβανομένων και σχολίων ως προς τα εξής: — περιγραφή των τεχνικών κατάρτισης υποδειγμάτων και των μέσων στα οποία αυτές εφαρμόζονται, — περιγραφή των διαδικασιών εκτίμησης της αξίας (περιλαμβανομένου ιδίως σχολιασμού των παραδοχών και των εισροών στις οποίες βασίζονται τα υποδείγματα), — τύποι προσαρμογών που εφαρμόζονται ώστε να λαμβάνονται υπόψη ο κίνδυνος υποδείγματος και άλλες αβεβαιότητες ως προς την εκτίμηση της αξίας, — ευαισθησία των εύλογων αξιών, και — σενάρια ακραίων καταστάσεων.	— Μέθοδοι εκτίμησης της αξίας και πρωτογενείς παράγοντες (CDO). — Προσαρμογές της εκτίμησης της αξίας πιστώσεων για συγκεκριμένους αντισυμβαλλόμενους (CDO). — Ευαισθησία της εκτίμησης της αξίας στις μεταβολές βασικών παραδοχών και εισροών (CDO).

Παρατηρηθείσες από την ΕΕΑΤΕ ορθές πρακτικές	Ομάδα ανώτερων εποπτικών αρχών (Senior Supervisors Group — SSG): Βέλτιστες πρακτικές γνωστοποίησης
Άλλες πτυχές γνωστοποίησης — Περιγραφή πολιτικών γνωστοποίησης και των αρχών που εφαρμόζονται για γνωστοποιήσεις και χρηματοοικονομική αναφορά.	
Θέματα παρουσίασης — Συναφείς γνωστοποιήσεις για την κατανόηση της εμπλοκής ενός οργανισμού σε μια συγκεκριμένη δραστηριότητα πρέπει στο μέτρο του δυνατού να παρέχονται στο ίδιο σημείο. — Όταν οι πληροφορίες επιμερίζονται σε διάφορα μέρη ή πηγές πρέπει να παρέχονται σαφείς παραπομπές ώστε οι αναγνώστες να μπορούν να ανατρέχουν στα σημεία που τους ενδιαφέρουν. — Οι αφηγηματικές γνωστοποιήσεις πρέπει στο μέγιστο δυνατό να συμπληρώνονται με ενδεικτικούς πίνακες και συνοπτικές παρουσιάσεις για περισσότερη σαφήνεια. — Οι οργανισμοί πρέπει να εξασφαλίζουν ότι η ορολογία που χρησιμοποιείται για την περιγραφή πολύπλοκων χρηματοοικονομικών μέσων και συναλλαγών συνοδεύεται από σαφείς και επαρκείς εξηγήσεις.	
(*) Στην έκθεση SSG, κάθε στοιχείο αναφέρεται σε συγκεκριμένο τύπο οντότητας ειδικού σκοπού, ή σε όλους τους τύπους ως σύνολο, ως εξής: SPE (Special Purpose Entities — οντότητες ειδικού σκοπού εν γένει), LF (Leveraged Finance — μοχλευμένη χρηματοδότηση), CMB (Commercial Mortgage-Backed Securities — διαπραγματεύσιμοι τίτλοι από τιτλοποίηση ενυπόθηκων δανείων), O (Other sub-prime and Alt-A Exposures — άλλα ανοίγματα υψηλού κινδύνου και κατηγορίας Alt-A), και CDO (Collateralised Debt Obligations — εξασφαλισμένα ομόλογα).	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Αρχές και διαδικασίες εκτίμησης της αξίας και αποτίμησης

I. Μέθοδος και διαδικασία εκτίμησης της αξίας

Για τους σκοπούς των μέτρων αρωγής, τα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να ταξινομούνται με βάση τους ενδεικτικούς πίνακες 1 και 2 του παραρτήματος III.

Ο προσδιορισμός της πραγματικής οικονομικής αξίας για τους σκοπούς της παρούσας ανακοίνωσης (βλέπε ενότητα 5.5) πρέπει να βασίζεται σε παρατηρήσιμες εισροές της αγοράς και ρεαλιστικές και συνετές παραδοχές ως προς τις μελλοντικές χρηματοροές.

Η εφαρμοστέα στα επιλέξιμα περιουσιακά στοιχεία μέθοδος εκτίμησης πρέπει να συμφωνηθεί σε κοινοτικό επίπεδο και μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με τα εκάστοτε επιμέρους περιουσιακά στοιχεία ή καλάρια περιουσιακών στοιχείων. Στο μέτρο του δυνατού, η εκτίμηση πρέπει να επανεξετάζεται σε σχέση με την αγορά ανά τακτά χρονικά διαστήματα κατά τη διάρκεια ζωής του περιουσιακού στοιχείου.

Στο παρελθόν, εφαρμόστηκαν διάφορες εναλλακτικές δυνατότητες εκτίμησης της αξίας με μικρότερη ή μεγαλύτερη επιτυχία. Στην περίπτωση κατηγοριών περιουσιακών στοιχείων όπου υπάρχει αρκετή βεβαιότητα ως προς τις αγοραίες αξίες, χρήσιμες αποδείχθηκαν απλές διαδικασίες αντίστροφης δημοπρασίας. Ωστόσο, η προσέγγιση αυτή απέτυχε κατά την εκτίμηση της αξίας πολυπλοκότερων περιουσιακών στοιχείων στις ΗΠΑ. Πιο σύνθετες διαδικασίες δημοπρασίας είναι καταλληλότερες όταν υπάρχει λιγότερη βεβαιότητα ως προς τις αγοραίες τιμές, ενώ απαιτείται ακριβέστερη μέθοδος διαπίστωσης της τιμής εκάστου περιουσιακού στοιχείου. Δυστυχώς, ο σχεδιασμός αυτών των διαδικασιών δεν είναι απλός. Η εναλλακτική δυνατότητα του υπολογισμού βάσει υποδείγματος για περίπλοκα περιουσιακά στοιχεία έχει το μειονέκτημα ότι επηρεάζεται από τις υποκείμενες παραδοχές⁽¹⁾.

Η δυνατότητα της εφαρμογής ομοιόμορφων περιθωρίων εκτίμησης της αξίας σε όλα τα πολύπλοκα περιουσιακά στοιχεία απλουστεύει την όλη διαδικασία εκτίμησης, μολονότι οδηγεί σε λιγότερο ακριβή αποτίμηση των επιμέρους περιουσιακών στοιχείων. Οι κεντρικές τράπεζες έχουν σημαντική πείρα όσον αφορά τα δυνατά κριτήρια και παραμέτρους για τις εξασφαλίσεις που προσφέρονται σε πλαίσιο αναχρηματοδότησης, που μπορεί να αποδειχθεί χρήσιμη.

Ανεξάρτητα από το υπόδειγμα που θα επιλεγεί, η διαδικασία εκτίμησης της αξίας και ιδίως η αξιολόγηση της πιθανότητας μελλοντικών ζημιών πρέπει να βασίζεται σε αυστηρές προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων με γνώμονα ένα σενάριο παρατεταμένης παγκόσμιας ύφεσης.

Η εκτίμηση πρέπει να βασίζεται σε διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα και μεγέθη αναφοράς. Μια κοινή μεθοδολογία εκτίμησης της αξίας συμφωνημένη σε κοινοτικό επίπεδο και εφαρμόζομενη με συνέπεια από τα κράτη μέλη θα συνέβαλλε πάρα πολύ στην άμβλυνση των ανησυχιών όσον αφορά τους κινδύνους για την ισότιμη μεταχείριση από τις δυνητικά σημαντικές επιπτώσεις της εφαρμογής αποκλινόντων συστημάτων εκτίμησης της αξίας. Κατά την αξιολόγηση των μεθόδων εκτίμησης που θα υποβάλλουν τα κράτη μέλη σχετικά με μέτρα αγωγής για περιουσιακά στοιχεία, η Επιτροπή κατ' αρχήν θα συμβουλευέται επιτροπές εμπειρογνομόνων σε θέματα εκτίμησης της αξίας⁽²⁾.

II. Αποτίμηση της κρατικής στήριξης με βάση την εκτίμηση της αξίας

Η εκτίμηση της αξίας περιουσιακών στοιχείων πρέπει να διακρίνεται από την αποτίμηση ενός μέτρου στήριξης. Η αγορά ή ασφάλιση βάσει της τρέχουσας αγοραίας αξίας ή της «πραγματικής οικονομικής αξίας», με συνυπολογισμό των προβλεπόμενων μελλοντικών χρηματοροών σε βάσει διακράτησης μέχρι τη λήξη, στην πράξη θα υπερβαίνει τις υφιστάμενες ικανότητες των δικαιούχων τραπεζών όσον αφορά τον επιμερισμό των βαρών⁽³⁾. Ο στόχος της αποτίμησης πρέπει να βασίζεται σε τιμή μεταβίβασης όσο το δυνατόν πλησιέστερη προς την υπολογισθείσα πραγματική οικονομική αξία. Μολονότι συνεπάγεται κάποιο πλεονέκτημα σε σύγκριση με την τρέχουσα αγοραία αξία και συνεπώς κρατική ενίσχυση, η αποτίμηση βάσει της «πραγματικής οικονομικής αξίας» μπορεί να θεωρηθεί ότι αντισταθμίζει τις τρέχουσες υπερβολές της αγοράς τις οποίες επιτείνουν οι τρέχουσες συνθήκες της κρίσης που οδήγησαν στην επιδείνωση ή ακόμη και στην κατάρρευση ορισμένων αγορών. Όσο μεγαλύτερη η απόκλιση της τιμής μεταβίβασης από την «πραγματική οικονομική αξία», και συνεπώς το ποσό της ενίσχυσης, τόσο αυξάνεται η ανάγκη για διορθωτικά μέτρα ώστε να εξασφαλισθεί ακριβής αποτίμηση διαχρονικά (π.χ. μέσω ρητών βελτίωσης της οικονομικής κατάστασης) και για διεξοδικότερη αναδιάρθρωση. Η αποδεκτή απόκλιση από το αποτέλεσμα της εκτίμησης της αξίας, πρέπει να είναι μικρότερη για περιουσιακά στοιχεία η αξία των οποίων μπορεί να διαπιστωθεί βάσει αξιόπιστων στοιχείων της αγοράς από ό,τι για μη ρευστοποιήσιμα στοιχεία. Η μη συμμόρφωση με τις αρχές αυτές θα αντιπροσωπεύει σημαντική ένδειξη ανάγκης για εκτενή αναδιάρθρωση και αντισταθμιστικά μέτρα ή ακόμη και για εύρυθμη λύση και εκκαθάριση.

Σε κάθε περίπτωση, η αποτίμηση της αρωγής για περιουσιακά στοιχεία θα πρέπει να περιλαμβάνει και αμοιβή του δημοσίου η οποία θα λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο οι μελλοντικές ζημιές να είναι μεγαλύτερες από εκείνες που προβλέπονται στον καθορισμό της «πραγματικής οικονομικής αξίας», καθώς και κάθε επιπρόσθετο κίνδυνο που απορρέει από μια αξία μεταβίβασης ανώτερη της πραγματικής οικονομικής αξίας.

Η αμοιβή αυτή μπορεί να διαμορφώνεται καθορίζοντας την τιμή μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων κάτω από την «πραγματική οικονομική αξία» τόσο ώστε να εξασφαλίζεται επαρκής αποζημίωση για τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο υπό μορφή ανάλογης δυνητικής θετικής εξέλιξης, ή προσαρμόζοντας αναλόγως την προμήθεια εγγύησης.

⁽¹⁾ Σε κάθε περίπτωση, η διεξαγωγή δημοπρασίας θα ήταν δυνατή μόνον για ομοιογενείς κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων και όταν ο αριθμός των ενδεχόμενων πωλητών είναι αρκετά μεγάλος. Επιπλέον, θα έπρεπε να τεθεί μια ελάχιστη τιμή ώστε να διασφαλισθεί η προστασία των συμφερόντων του κράτους, καθώς και ένας μηχανισμός ανάκτησης σε περίπτωση που οι τελικές ζημιές υπερβούν την ελάχιστη τιμή, ούτως ώστε να εξασφαλισθεί επαρκής συμμετοχή από μέρους της δικαιούχου τράπεζας. Προκειμένου να αξιολογηθούν τέτοιοι μηχανισμοί, θα πρέπει να υποβληθούν συγκριτικά σενάρια με εναλλακτικά καθεστώτα εγγυήσεων/αγοράς, περιλαμβανομένων και προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων ώστε να εξασφαλισθεί η ισοδυναμία τους σε παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό επίπεδο.

⁽²⁾ Η Επιτροπή θα χρησιμοποιεί τις γνωμοδοτήσεις των επιτροπών αυτών όπως σε άλλες διαδικασίες κρατικών ενισχύσεων στις οποίες καταφεύγει σε εξωτερική εμπειρογνομοσύνη.

⁽³⁾ Βλέπε ενότητα 5.2.

Ο προσδιορισμός της αναγκαίας απόδοσης-στόχου μπορεί να εμπνέεται από την αμοιβή που θα ήταν απαραίτητη για μέτρα ανακεφαλαιοποίησης κατ' αναλογία του κεφαλαιακού αποτελέσματος της προτεινόμενης αρωγής για από περιουσιακά στοιχεία. Τούτο πρέπει να συνάδει με την ανακοίνωση της Επιτροπής για την ανακεφαλαιοποίηση των χρηματοπιστωτικών οργανισμών στο πλαίσιο της τρέχουσας χρηματοπιστωτικής κρίσης: περιορισμός των ενισχύσεων στο ελάχιστο απαραίτητο και διασφαλίσεις έναντι αδικαιολόγητων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μέτρων αρωγής για περιουσιακά στοιχεία και ιδίως το γεγονός ότι μπορεί να συνεπάγονται μεγαλύτερο άνοιγμα από τις εισφορές κεφαλαίου ⁽¹⁾.

Το σύστημα αποτίμησης θα μπορούσε επίσης να περιλαμβάνει δικαιώματα αγοράς μετοχών των τραπεζών ίσης αξίας προς τα περιουσιακά στοιχεία (πράγμα που σημαίνει ότι η καταβολή υψηλότερης τιμής θα συνεπαγόταν μεγαλύτερο δυνητικό μερίδιο στις μετοχές). Υπόδειγμα ενός τέτοιου συστήματος αποτίμησης θα μπορούσε να είναι η περίπτωση της αγοράς περιουσιακού στοιχείου στην οποία τα σχετικά δικαιώματα αγοράς θα επιστρέφονται στην τράπεζα μόλις τα εν λόγω στοιχεία πωληθούν από την κακή τράπεζα και εφόσον έχει επιτευχθεί η απαιτούμενη απόδοση-στόχος. Εάν τα περιουσιακά στοιχεία δεν έχουν τέτοια απόδοση η τράπεζα θα πρέπει να καταβάλει τη διαφορά σε μετρητά ώστε να επιτευχθεί ο σχετικός στόχος. Εάν η τράπεζα δεν καταβάλει μετρητά, το κράτος μέλος θα πωλεί τα δικαιώματα αγοράς ώστε να επιτευχθεί η απόδοση-στόχος.

Στην περίπτωση της παροχής εγγυήσεων για περιουσιακά στοιχεία, η προμήθεια εγγύησης μπορεί να καταβάλλεται υπό μορφή μετοχών με σταθερό σωρευτικό επιτόκιο που αντιπροσωπεύει την απόδοση-στόχο. Εάν καταπέσει η εγγύηση, το κράτος μέλος θα μπορεί να χρησιμοποιήσει τα δικαιώματα αγοράς για να αποκτήσει μετοχές αξίας ίσης προς τα ποσά που χρειάστηκε να καλυφθούν με την εγγύηση.

Σε κάθε περίπτωση, ένα σύστημα αποτίμησης θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι η συνολική συνεισφορά των δικαιούχων τραπεζών μειώνει την έκταση της καθαρής παρέμβασης του δημοσίου στο ελάχιστο απαιτούμενο.

⁽¹⁾ Στην περίπτωση παροχής εγγυήσεων για περιουσιακά στοιχεία θα έπρεπε επίσης να ληφθεί υπόψη ότι σε αντίθεση με τα μέτρα ανακεφαλαιοποίησης δεν παρέχεται ρευστότητα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

Διαδικασία κρατικών ενισχύσεων

Τα κράτη μέλη που κοινοποιούν μέτρα αρωγής για περιουσιακά στοιχεία πρέπει να παρέχουν στην Επιτροπή πλήρεις και αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με όλα τα στοιχεία που άπτονται της αξιολόγησης των μέτρων παροχής στήριξης του δημοσίου βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, όπως καθορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση ⁽¹⁾. Σε αυτές περιλαμβάνονται ιδίως η λεπτομερής περιγραφή της μεθόδου εκτίμησης της αξίας και του τρόπου εφαρμογής της, μέσω της χρησιμοποίησης ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων ⁽²⁾. Η έγκριση της Επιτροπής θα χορηγείται για ένα εξάμηνο και υπό την προϋπόθεση ότι θα αναληφθεί δέσμευση για την υποβολή είτε ενός προγράμματος αναδιάρθρωσης είτε μιας ανάλυσης βιωσιμότητας για κάθε δικαιούχο οργανισμό εντός 3 μηνών από την υπαγωγή στο πρόγραμμα αρωγής για περιουσιακά στοιχεία.

Όταν μια τράπεζα λαμβάνει ενίσχυση είτε στο πλαίσιο μεμονωμένου μέτρου είτε στο πλαίσιο εγκεκριμένου καθεστώτος αρωγής για περιουσιακά στοιχεία, το κράτος μέλος πρέπει να παρέχει στην Επιτροπή, τουλάχιστον κατά την μεμονωμένη κοινοποίηση που αφορά το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης ή την ανάλυση βιωσιμότητας, λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα καλυπτόμενα περιουσιακά στοιχεία, την εκτίμηση της αξίας τους κατά τον χρόνο χορήγησης της μεμονωμένης ενίσχυσης, καθώς και τα πιστοποιημένα και επικυρωμένα αποτελέσματα της γνωστοποίησης των μειώσεων αξίας για τα περιουσιακά στοιχεία που καλύπτονται από το μέτρο αρωγής ⁽³⁾. Πλήρης ανάλυση των δραστηριοτήτων της τράπεζας και του ισολογισμού της πρέπει να υποβάλλεται το συντομότερο δυνατό ώστε να αρχίσουν συζητήσεις ως προς την αρμόζουσα φύση και κλίμακα της αναδιάρθρωσης πολύ πριν την επίσημη παρουσίαση του προγράμματος αναδιάρθρωσης με σκοπό την επίτευξη της όλης διαδικασίας και την εξασφάλιση σαφήνειας και ασφάλειας δικαίου το ταχύτερο δυνατόν.

Για τράπεζες που έχουν ήδη λάβει άλλα είδη κρατικής ενίσχυσης, είτε στο πλαίσιο εγκεκριμένης εγγύησης, συμβάσεων ανταλλαγής περιουσιακών στοιχείων είτε στο πλαίσιο καθεστώτων ανακεφαλαιοποίησης είτε στο πλαίσιο μεμονωμένων μέτρων, οιαδήποτε υποστήριξη χορηγείται βάσει του καθεστώτος αρωγής για περιουσιακά στοιχεία πρέπει να κοινοποιείται πρώτα βάσει των υφιστάμενων υποχρεώσεων κοινοποίησης ούτως ώστε η Επιτροπή να έχει πλήρη εικόνα των πολλαπλών μέτρων κρατικής ενίσχυσης που απολαύει ένας μεμονωμένος δικαιούχος ενίσχυσης και να μπορεί καλύτερα να εκτιμήσει την αποτελεσματικότητα των προηγούμενων μέτρων και τη συνεισφορά που προτίθεται να κάνει το κράτος μέλος σε μια συνολική αξιολόγηση.

Η Επιτροπή θα αξιολογεί εκ νέου την χορηγηθείσα υπό προσωρινή έγκριση ενίσχυση με γνώμονα την καταλληλότητα της προτεινόμενης αναδιάρθρωσης και των διορθωτικών μέτρων ⁽⁴⁾, και θα λαμβάνει θέση ως προς τη συμβατότητά της για περισσότερους από 6 μήνες με την έκδοση νέας απόφασης.

Τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλλουν επίσης ανά εξάμηνο έκθεση στην Επιτροπή επί της λειτουργίας των προγραμμάτων αρωγής για περιουσιακά στοιχεία και της εξέλιξης των σχεδίων αναδιάρθρωσης των τραπεζών. Όταν ένα κράτος μέλος υπόκειται ήδη σε υποχρέωση υποβολής έκθεσης για άλλες μορφές ενίσχυσης, μια τέτοια έκθεση πρέπει να συμπληρώνεται με τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα αρωγής για περιουσιακά στοιχεία και τα σχέδια αναδιάρθρωσης των τραπεζών.

⁽¹⁾ Ενθαρρύνονται οι προ της κοινοποίησης επαφές.

⁽²⁾ Βλέπε ενότητα 5.5 και παράρτημα IV.

⁽³⁾ Επιστολή του επικεφαλής της εποπτικής αρχής που πιστοποιεί τα λεπτομερή αποτελέσματα.

⁽⁴⁾ Για να διευκολυνθεί το έργο των κρατών μελών και της Επιτροπής, η τελευταία θα είναι διατεθειμένη να εξετάζει ομαδικά κοινοποιήσεις παραπλήσιων περιπτώσεων αναδιάρθρωσης/εκκαθάρισης. Η Επιτροπή ενδέχεται να θεωρήσει ότι δεν υπάρχει ανάγκη υποβολής σχεδίου, σε περίπτωση που η κοινοποίηση αφορά καθαρή εκκαθάριση του οργανισμού ή εφόσον το μέγεθός του είναι πολύ μικρό.